

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ· Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

# ΕΚΛΟΓΑΙ

ΕΚ ΤΗΣ  
ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΡΙΑΝΟΥ

Διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν γυμνασίων

Έγκεκριμένον κατά τὸν νόμον 3438

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

---

Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου καὶ φόρου δρ.	15.—
Βιβλιόσημον καὶ φόρος Ἀναγκαστικ. Δανείου »	5.—
Ἄριθ. ἐγχριτικῆς ἀποφάσεως 34942. 28—7—31	
Ἄριθ. ἀδείας κυκλοφορίας	68110
	12—9—36

---

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ  
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"  
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ & ΣΙΩΣ Α.Ε.  
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23 ΚΑΙ ΝΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 34

1936

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



1936 APP

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

Δ. Φ. ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

# ΕΚΛΟΓΑΙ

## ΕΚ ΤΗΣ

### ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΡΡΙΑΝΟΥ

Διὰ τὴν Γ' τάξιν τῶν γυμνασίων

\*Εγκεκομένον κατά τὸν νόμον 3438

\*Αντίτυπα 1500

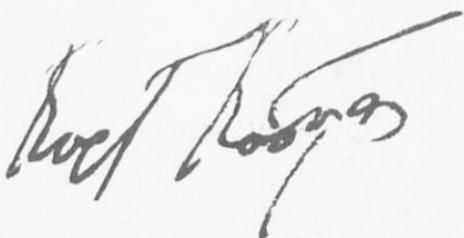
ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ



ΕΝ ΕΩΝΗΣ  
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"  
ΙΩΑΝΝΟΥ Δ. ΚΟΛΠΑΡΟΥ & ΣΙΑΣ Α.Ε.  
ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23 ΚΑΙ ΠΕΞΜΑΤΖΟΓΛΟΥ 3A

1936

Πᾶν γρήσιον ἀντίτυπον φέρει τὴν ἐπογραφὴν τοῦ συγγρα-  
φέως καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς «Ἐστίας».



ΤΥΠΟΙΣ Α. ΔΙΑΛΗΣΜΑ — ΑΘΗΝΑΙ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ



ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΚΕΙΜΕΝΟΝ



# ΕΙΣΑΓΩΓΗ

## 1. ΒΙΟΣ ΑΡΡΙΑΝΟΥ

Ο Φλάβιος Ἀρριανὸς ἐγεννήθη ἐν Νικουμηδείᾳ, πρωτευούσῃ τῆς ἐν τῇ Μ. Ασίᾳ Βαθυνίᾳ περὶ τὸ 95 μ. Χ. νέος ὥν ἀφῆκε τὴν πατρίδα του καὶ ἤλθεν εἰς τὴν Νικόπολιν τῆς Ἡπείρου, ὅπου ἐγένετο μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ φιλοσόφου Ἐπικήτου.

Αφ' οὐδιόκουσε τὸν Ἐπίκητον, εἰσῆλθεν ἔπειτα εἰς τὸν δημόσιον βίον. Ἐν ἔτει 130 διωρίσθη ἐπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ὅπὸ τοῦ δποίου πολὺ ἐτιμάτο διὰ τὴν φιλομάθειάν του καὶ τὰς πολλάς του γνώσεις, διοικητὴς τῆς Καππαδοκίας. Ἐν ἔτει 147 ἐγένετο ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις, αὐτόθι δὲ πέλιν ἐν ἔτει 171 ενδιόσκουεν αὐτὸν πρότανιν τῆς Πανδιονίδος φυλῆς.

Κατὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ὁ Ἀρριανὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ὅπου ἐγένετο ἱερεὺς τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης. Ήτε οὐτος ἀπέθανε δὲν εἶναι γνωστόν πιθανότατα περὶ τὸ 180 μ. Χ.

## 2. APPIANΟΥ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Ο Ἀρριανὸς ὑπῆρξε πολυγραφώτατος, γράφας κατὰ μίμησιν τοῦ Ξενοφῶντος ποικύλα συγγράμματα, φιλοσοφικά, ἴστορικά, γεωγραφικά καὶ στρατιωτικά.

Ἐκ τῶν ἴστορικῶν συγγράμμάτων τοῦ Ἀρριανοῦ τὸ σπουδαιότατον είναι ή «*Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου*» διηρημένη εἰς 7 βιβλία. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ δὲν ἔξιστορεῖται μόνον ἡ ἐκστρατεία τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τοῦ Ηροδικοῦ κράτους, ἡ κυρίως Ἀνάβασις, ἀλλ' ὅλος ὁ βίος τοῦ Μακεδόνος βασιλέως ἀπὸ τῆς ἀνόδου αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον μέχρι τοῦ θανάτου.



# ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Α'. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Πελοποννήσῳ.

(Κεφ. 1)

1. Λέγεται δὴ Φίλιππος μὲν τελευτῆσαι ἐπ' ἄρχοντος Πυθοδήμου Ἀθήνησιν παραλαβόντα δὲ τὴν ἰχσιλείαν Ἀλέξανδρον, παῖδα ὅντα Φιλίππου, ἐς Πελοπόννησον παρελθεῖν εἶναι δὲ τότε ἀμφὶ τὰ εἰκοσιν ἔτη Ἀλέξανδρον. ἐνταῦθα ξυναγαγόντα τοὺς "Ελληνας, ὅσοι ἐντὸς Πελο- 2 ποννήσου ἦσαν, αἰτεῖν παρ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατιᾶς, γῆτινα Φιλίππων ἥδη ἔδοσαν καὶ αἰτήσαντα λαβεῖν παρ' ἑκάστων πλὴν Λακεδαιμονίων. Λακεδαιμονίους δ' ἀποκρίνασθαι μὴ εἶναι σφισι πάτριον ἀκολουθεῖν ἄλλοις, ἀλλ' αὐτοὺς ἄλλων ἐξγεῖσθαι. νεω- τερίσαι δ' ἄττα καὶ τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν, ἀλλ' Ἀθη- 3 ναίους γε τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ Ἀλεξάνδρου ἐκπλαγέντας καὶ πλείσια ἔτι τῶν Φιλίππων δοθέντων Ἀλεξάνδρῳ ἐς τιμὴν ξυγχωρῆσαι. ἐπανελθόντα δ' ἐς Μακεδονίαν ἐν παρασκευῇ εἶναι τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στόλου.

---

Β'. Διάβασις τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν.

(Κεφ. 11—12)

11. Ἄμα δὲ τῷ ἥρι ἀρχομένῳ ἐξελαύνει ἐφ' Ἐλληνο- 3 πόντου, τὰ μὲν κατὰ Μακεδονίαν τε καὶ τοὺς "Ελληνας Ἀντιπάτρῳ ἐπιτρέψας, αὐτὸς δ' ἄγων πεζοὺς μὲν ἔν ψιλοῖς τε καὶ τοξόταις οὐ πολλῷ πλείσιος τῶν τρισμυρίων, ἵππεας δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. ἦν δὲ αὐτῷ δ στόλος παρὰ τὴν λίμνην τὴν Κερκινῖτιν ὡς ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ τοὺς Στρυμόνος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς. διαβάς δὲ τὸν Στρυμόνα 4 παρήμειθε τὸ Πάγγαιον ὅρος τὴν ὡς ἐπ' Ἀβδηρα καὶ

Μαρώνειαν, πόλεις Ἐλληνίδας ἐπὶ θαλάσσῃ φυισμένας. ἔνθεν δ' ἐπὶ τὸν Ἐβρον ποταμὸν ἀφικόμενος διαβαίνει καὶ τὸν Ἐβρον εὐπετῶς. ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς Παιτικῆς ἐπὶ τὸν Μέλανα ποταμὸν ἔρχεται.

- 5 Διαβάς δὲ καὶ τὸν Μέλανα ἐς Σηστὸν ἀφικνεῖται ἐν εἰκοσι ταῖς πάσαις ἡμέραις ἀπὸ τῆς οἰκοθεν ἔξορμήσεως. ἐλθὼν δ' ἐς Ἐλαιοῦντα θύει Πρωτεσιλάφῳ ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Πρωτεσιλάου, ὅτι καὶ Πρωτεσιλαος πρώτος ἐδόκει ἐκβῆναι ἐς τὴν Ἀσίαν τὸν Ἐλλήνων τὸν ἄμ' Ἀγαμέμνονι ἐς Ἰλιον στρατευσάντων. καὶ δ νοῦς τῆς θυσίας ἦν ἐπιτυγχεστέραν οἱ γενέσθαι ἢ Πρωτεσιλάφῳ τὴν ἀπόβασιν.
- 6 Παρμενίων μὲν δὴ τῶν τε πεζῶν τοὺς πολλοὺς καὶ τὴν ἵππον διαβιβάσαι ἐτάχθη ἐκ Σηστοῦ ἐς Ἀθυδον· καὶ διέβησαν τριήρεις μὲν ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα, πλοίοις δὲ ἄλλοις πολλοῖς στρογγύλοις. Αλέξανδρον δ' ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα κατέβαι δ πλεύων λόγος κατέχει καὶ αὐτὸν τε κυθερῶντα τὴν στρατηγίδα ναῦν διαβάλλειν καὶ ἐπειδὴ κατὰ μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἐλλησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα ταῦρον τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρήισι σπένδειν ἐκ χρυσῆς φιάλης ἐς τὸν Πόντον.
- 7 Λέγουσι δὲ καὶ πρῶτον ἐκ τῆς νεώς ξὺν τοῖς ὅπλοις ἐκβῆναι αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν καὶ βωμοὺς ἰδρύσασθαι, δθεν τ' ἐστάλη ἐκ τῆς Εύρωπης καὶ δποι ἐξέβη τῆς Ἀσίας. Διὸς ἀποβατηρίου καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους. ἀνελθόντα δ' ἐς Ἰλιον τῇ τε Ἀθηνᾷ θύσαι τῇ Ἰλιάδι, καὶ τὴν πανοπλίαν τὴν αὐτοῦ ἀναθεῖναι ἐς τὸν νεών, καὶ καθελεῖν ἀντὶ ταύτης τῶν ιερῶν τινα ὅπλων ἔτι ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ ἔργου σφιζόμενα. καὶ ταῦτα λέγουσιν ὅτι οἱ ὑπασπισταὶ ἔφερον πρὸ αὐτοῦ ἐς τὰς μάχας. θύσαι δ' αὐτὸν καὶ Πριάμῳ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Ἐρκείου λόγος κατέχει, μῆνιν Πριάμου παραιτούμενον τῷ Νεοπτολέμου γένει, δ δὴ ἐς αὐτὸν καθῆκεν.

Ανιόντα δ' αὐτὸν ἐς "Ιλίου Μενοίτιος τε ὁ κυβερνή- 8  
της χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφάνωσε καὶ ἐπὶ τούτῳ Χάρης ὁ  
Ἀθηγαῖος ἐκ Σιγείου ἐλθὼν καὶ τινες καὶ ἄλλοι, οἱ μὲν  
"Ελληνες, οἱ δὲ ἐπιχώριοι· δὲ καὶ αὐτὸς τὸν Ἀχιλλέως  
ἄρα τάφον ἐστεφάνωσεν· Ἡφαιστίωνα δὲ λέγουσιν ὅτι τοῦ  
Πατρόκλου τὸν τάφον ἐστεφάνωσεν· καὶ εὑδαιμόνισεν ἄρα,



ῶς λόγος, Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα, ὅτι Ὁμήρου κήρυκος  
ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην ἔτυχεν.

12. Ἐξ Ἰλίου δ' ἐς Ἀρίσβην ἤκεν, οὐ πᾶσα ἡ δύναμις 6  
αὐτῷ διαβεβηκυῖα τὸν Ἐλλήσποντον ἐστρατοπεδεύκει, καὶ  
τῇ νοτεραίᾳ ἐς Περικότην· τῇ δὲ ἄλλῃ Λάμψακον παραμεί-  
ψας πρὸς τῷ Ηρακτίῳ ποταμῷ ἐστρατοπέδευσεν, ὃς ῥέων  
ἐκ τῶν ὄρων τῶν Ἰδαίων ἐκδίδοι ἐς θάλασσαν τὴν  
μεταξὺ τοῦ Ἐλλήσπόντου τε καὶ τοῦ Εὔξείνου πόντου·  
ἔνθεν δὲ ἐς "Ερμωτὸν ἀφίκετο, Κολωνὰς πόλιν παρα-  
μείψας· σκοποὶ δὲ αὐτῷ ἐπέμποντο πρὸ τοῦ στρατεύ- 7

ματος· και τούτων ἡγεμόνην ἦν Ἀμύντας ὁ Ἀρραβαῖος,  
ἐγκυρων τῶν τε ἑταίρων τὴν ἐλαγην τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας, καὶ ἐλάρ-  
χης ἦν Σωκράτης ὁ Σάθωνος, καὶ τῶν προδρόμων καλουμέ-  
νων ἐλας τέσσαρας. κατὰ δὲ τὴν πάροδον Πρίαπον πόλιν  
ἐνδοθεῖσαν πρὸς τῶν ἐνοικούντων τοὺς παραληψιμένους  
ἀπέστειλε σὺν Ηανηγόρῳ τῷ Λυκαγόρου, ἐνὶ τῶν ἑταίρων.  
8 Περσῶν δὲ στρατηγοὶ ἦσαν Ἀρσάμης καὶ Ρεομύθρης  
καὶ Πετήνης καὶ Νιφάτης καὶ ἔνν τούτοις Σπιθιριδάτης, ὁ  
Λυδίας καὶ Ιωνίας σατράπης, καὶ Ἀρσίτης, ὁ τῆς πρὸς  
Ἐλλησπόντῳ Φρυγίας ὑπαρχος. οὗτοι δὲ πρὸς Ζελείᾳ  
πόλει κατεστρατοπεδευκότες ἦσαν ἔνν τῇ ἵππῳ τε τῇ θαρ-  
9 θαρικῇ καὶ τοῖς Ἐλλησι τοῖς μισθοφόροις. θουλευομένοις  
δ' αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν παρόντων, ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος διαβε-  
βηκὼς ἡγγέλλετο, Μέμνων ὁ Ῥόδιος πάρηγει μὴ διὰ κινδύ-  
νου ἰέναι πρὸς τοὺς Μακεδόνας, τῷ τε πεζῷ πολὺ περιόντας  
σφῶν καὶ αὐτοῦ Ἀλέξανδρου παρόντος, αὐτοῖς δ' ἀπόντος  
Δαρείου προϊόντας δὲ τόν τε χιλὸν ἀφανίζειν καταπατοῦν-  
τας τῇ ἵππῳ καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ καρπὸν ἐμπιπράναι, μηδὲ  
τῶν πόλεων αὐτῶν φειδομένοις. Κού γάρ μεγεῖν ἐν τῇ χώρᾳ  
10 Ἀλέξανδρον ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων. Ἀρσίτην δὲ λέγεται  
εἰπεῖν ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν Περσῶν, ὅτι οὐκ ἀν περιδοι μίαν  
οἰκίαν ἐμπρησθεῖσαν τῶν ὑψ' οἱ τεταγμένων ἀνθρώπων· καὶ  
τοὺς Πέρσας Ἀρσίτη προσθέσθαι, ὅτι καὶ ὑποπτόν τι αὐτοῖς  
ἦν ἐς τὸν Μέμνονα τριβάς ἐμποιεῖν ἐκόντα τῷ πολέμῳ τῆς  
ἐκ βασιλέως τιμῆς οὕνεκα.

Γ'. Ἡ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχη (334)  
(Κεφ. 13—16)

α') Τὰ πρὸ τῆς μάχης.

(Κεφ. 13—14)

13. Εν τούτῳ δ' Ἀλέξανδρος προΐγγρει ἐπὶ τὸν Γρα-  
νικὸν ποταμὸν ἔντεταγμένῳ τῷ στρατῷ, διπλῇ μὲν τῇ

φάλαγγα τῶν ὅπλιτῶν τάξεις, τοὺς δὲ ἵππεας κατὰ τὰ κέρατα ἀγαγών, τὰ σκευοφόρα δὲ κατόπιν ἐπιτάξεις ἔπειθαι· τοὺς δὲ προκατασκεψομένους τὰ τῶν πολεμίων ἦγεν αὐτῷ Ἡγέλοχος, ἵππεας μὲν ἔχων τοὺς σαρισσοφόρους, τῶν δὲ ψιλῶν ἐξ πεντακοσίους. καὶ Ἀλέξανδρός τ' οὐ πολὺ ἀπεῖχε 2 τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γρανικοῦ, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν σκοπῶν σπουδῇ ἐλαύνοντες ἀπήγγελλον ἐπὶ τῷ Γρανικῷ πέραν τοὺς Πέρσας ἐφεστάναι τεταγμένους ως ἐς μάχην. ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος μὲν τὴν στρατιὰν πᾶσαν ἔνυνέταττεν ως μαχουμένους. ~~Χ ΟΡΔ.~~

Παρμενίων δὲ προσελθὼν λέγει Ἀλεξάνδρῳ τάδε· «Ἐμοὶ 3 δοκεῖ, βασιλεῦ, ἀγαθὸν εἶναι ἐν τῷ παρόντι καταστρατοπε- δεῦσαι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῇ ὄχθῃ, ώς ἔχομεν τοὺς γὰρ πο- λεμίους οὐ δοκῶ τολμῆσειν πολὺ τῷ πεζῷ λειπομένους πλη- σίον ἥμῶν αὐλισθῆναι, καὶ ταύτῃ παρέξειν ἔωθεν εὐπετῶς τῷ στρατῷ διαβαλεῖν τὸν πόρον. ὑποφθάσομεν γὰρ αὐτοὶ περάσαντες, πρὶν ἐκείνους ἐς τάξιν καθίστασθαι, ~~Κ~~ γὺν δ' οὐκ 4 ἀκινδύνως μοι δοκοῦμεν ἐπιχειρήσειν τῷ ἔργῳ, ὅτι οὐχ οἵσν τ' ἐν μετώπῳ διὰ τοῦ ποταμοῦ ἀγείν τὸν στρατόν, πολλὰ μὲν γὰρ αὐτοῦ δρᾶται θαθέα, κι δ' ὄχθαι αὐται δρᾶς ὅτι 5 ὑπερύψηλοι καὶ κρημνώδεις εἰσὶν αἱ αὐτῶν ἀτάκτως τ' οὖν καὶ κατὰ κέρας, ἡπερ ἀσθενέστατον, ἐκβαίνουσιν ἐπικείσον- ται ἐς φάλαγγα ἔνυτεταγμένοι τῶν πολεμίων οἱ ἵππεις<sup>1</sup> καὶ τὸ πρῶτον σφάλμα ἐς τε τὰ παρόντα γαλεπόν, καὶ ἐς τὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ πολέμου κρίσιν σφαλερόν».

Ἀλέξανδρος δέ, «ταῦτα μέν», ἔφη, «ὦ Παρμενίων, 6 γιγνώσκω· αἰσχύνομαι δέ, εἰ τὸν μὲν Ἐλλήσποντον διέβην εὐπετῶς, τοῦτο δέ, σμικρὸν ἔρημα,—οὕτω τῷ δύνοματι τὸν Γρανικὸν ἐκφαυλίσας,—εἰρξει ἥμᾶς τοῦ μὴ οὐ διαθῆναι, ώς ἔχομεν· καὶ τοῦτο οὔτε πρὸς Μακεδόνων τῆς δόξης οὔτε πρὸς 7 τῆς ἐμῆς ἐς τοὺς κινδύνους δξύτητος ποιεῦμα· ἀναθαρρήσειν τε δοκῶ τοὺς Πέρσας ώς ἀξιομάχους Μακεδόσιν ὅντας, ὅτι οὐδὲν ἀξιον τοῦ σφῶν δέουσις ἐν τῷ παραυτίκα ἔπαθσιν». ~~Ο~~

14. Ταῦτα εἰπὼν Παρμενίωνα μὲν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας πέμπει γῆγροσμένον, αὐτὸς δ' ἐπὶ τὸ δεξιὸν παρῆγεν. πρετάχθησαν δ' αὐτῷ τοῦ μὲν δεξιοῦ Φιλότας δ' Παρμενίωνας ἔχων τοὺς ἑταίρους τοὺς ἵππεας καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας τοὺς ἀκοντιστάς· Ἀμύντας δὲ ὁ Ἀρραβαῖος τοὺς τε σαρισσοφόρους ἵππεας ἔχων Φιλότας ἐπετάχθη 2 καὶ τοὺς Ηκίονας καὶ τὴν ἥλιγην τὴν Σωκράτους. ἔχόμενοι δὲ τούτων ἐτάχθησαν οἱ ὑπαρπισταὶ τῶν ἑταίρων ὃν γίγειτο 3 Νικάνωρ δ' Παρμενίωνος ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ Ηερδίκκου τοῦ Ὁρόντου φάλαγξ ἐπὶ δὲ ἡ Κοίνου τοῦ Πολεμοκράτους ἐπὶ δὲ ἡ Πτολεμαίου τοῦ Σελεύκου ἐπὶ δὲ ἡ Ἀμύντου τοῦ 4 Ἀνδρομένους ἐπὶ δὲ ὃν Φίλιππος δ' Ἀμύντου ἦρχε. τοῦ δ' εὐωνύμου πρώτοι μὲν οἱ Θετταλοὶ ἵππεῖς ἐτάχθησαν, ὃν γίγειτο Κάλας δ' Ἀρπάκου ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ ἔνυμικοι ἵππεῖς, ὃν ἦρχε Φίλιππος δ' Μενελάου ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Θράκες, ὃν ἦρχεν Ἀγάθων. ἔχόμενοι δὲ τούτων πεζοὶ ἡ τε Κρατέρου φάλαγξ καὶ ἡ Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου ἔστι 5 ἐπὶ τὸ μέσον τῆς ξυμπάσης τάξεως.
4. Ηερσῶν δὲ ἵππεῖς μὲν ἦσαν ἐς δισμυρίους, ξένοι δὲ πεζοὶ μισθοφόροι διάγονοι ἀποδέοντες δισμυρίουν ἐτάχθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππου παρατείναντες τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὅχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν, τοὺς δὲ πεζοὺς κατόπιν τῶν ἵππεων καὶ γάρ ὑπερδέξια ἦν τὰ ὑπὲρ τὴν ὅχθην χωρία. ἢ δ' Ἀλέξανδρον αὐτὸν καθεώρων—δῆλος γάρ ἦν τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇξὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ—κατὰ τὸ εὐώνυμον σφῶν ἐπέχοντα, ταύτῃ πυκνὰς ἐπέταξαν τῇ ὅχθῃ τὰς ἥλιας τῶν ἵππεων.
5. Χρόνον μὲν δὴ ἀμφότερα τὰ στρατεύματα ἐπ' ἄκρου τοῦ ποταμοῦ ἐφεστῶτες ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον δικνεῖν ἡσυχίαν ἔγον, καὶ σιγὴ ἦν πολλὴ ἀφ' ἐκατέρων. οἱ γάρ Ηέρσαι προσέσθεντον τοὺς Μακεδόνας, ὅπότε ἐσθήσονται εἰς τὸν πόρον, 6 ὡς ἐπικεισθέμενοι ἐκθαίγουσιν. Ἀλέξανδρος δ' ἀναπηδήσας

ἐπὶ τὸν ἵππον καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος ἔπειθαι τε καὶ ἀνδρας ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, τοὺς μὲν προδρόμους ἵππέας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παιόνας προειβαλεῖν ἐς τὸν ποταμὸν ἔχοντα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου ἔταξε καὶ τῶν πεζῶν μίαν τάξιν, καὶ πρὸ τούτων τὴν Σωκράτους ἥλην Πτολεμαίου τὸν Φιλίππου ἄγοντα, ἢ δὴ καὶ ἐτύγχανε τὴν ἥγεμονίαν τοῦ ἴππικοῦ παντὸς ἔχουσα ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ αὐτὸς 7 δ' ἄγων τὸ δεξιὸν κέρας ὑπὸ σαλπίγγων τε καὶ τῷ Ἐγυαλίῳ ἀλαλάζοντας ἐμβαίνει ἐς τὸν πόρον, λοξὴν ἀεὶ παρατείνων τὴν τάξιν, ἢ παρεῖλκε τὸ ῥεῦμα, ἵνα δὴ μὴ ἐκβαίνοντι αὐτῷ οἱ Πέρσαι κατὰ κέρας προσπίπτοιεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὡς ἀνυστὸν τῇ φάλαγγι προσμείξῃ αὐτοῖς.

### β') Διεξαγωγὴ τῆς μάχης.

(Κεφ. 15)

15. Οἱ δὲ Πέρσαι, ἢ πρῶτοι οἱ ἀμφ' Ἀμύνταν καὶ Σωκράτην προσέσχον τῇ ὅχθῃ, ταύτῃ καὶ αὐτοὶ ἀνωθεν ἔβαλλον, οἱ μὲν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὅχθης ἐξ ὑπερδεξίου ἐς τὸν ποταμὸν ἐσακοντίζοντες, οἱ δὲ κατὰ τὰ χθαμαλώτερα αὐτῆς ἔστ' ἐπὶ τὸ ὕδωρ καταβαίνοντες. καὶ ἦν τῶν τε ἴππεων ὁθι- 2 σμός, τῶν μὲν ἐκβαίνειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τῶν δὲ εἰργειν τὴν ἐκβασιν, καὶ παλτῶν ἀπὸ μὲν τῶν Περσῶν πολλὴ ἄφεσις, οἱ Μακεδόνες δὲ ξυστοῖς ἐμάχοντο. ἀλλὰ τῷ τε πλήθει πολὺ ἐλαττούμενοι οἱ Μακεδόνες ἐκακοπάθουν ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ, καὶ αὐτοὶ ἐξ οὐ βεβαίου τε καὶ ἀμα κάτωθεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀμυνόμενοι, οἱ δὲ Πέρσαι ἐξ ὑπερδεξίου τῆς ὅχθης ἀλλως τε καὶ τὸ κράτιστον τῆς Περσικῆς ἵππου ταύτῃ ἐπετέτακτο, οἵ τε Μέμνονος παῖδες καὶ αὐτὸς Μέμνων μετὰ τούτων ἐκινδύνευεν. ~~Χαρ.~~

Καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν Μακεδόνων ξυμμείξαντες τοῖς 3 Πέρσαις κατεκόπησαν πρὸς αὐτῶν, ἀνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, ὅσοι γε μὴ πρὸς Ἀλέξανδρον πελάζοντα ἀπέκλιναν αὐτῶν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αλέξανδρος γάρ ήδη πλησίον ἦν, ἀμα οἱ ἄγων τὸ κέρας τὸ δεξιόν, καὶ ἐμβάλλει ἐς τοὺς Πέρσας πρῶτος, ἵνα τὸ πᾶν στίφος τῆς ἵππου καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Περσῶν τετα-  
4 γιμένοι ἤσαν· καὶ περὶ αὐτὸν ἔνυειστήκει μάχη καρτερά· καὶ ἐν τούτῳ ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις τῶν τάξεων τοῖς Μακεδόσιοι διέ-  
βαινον οὐ χαλεπῶς ἥδη, καὶ ἦν μὲν ἀπὸ τῶν ἵππων ἡ μάχη,  
πεζομαχίᾳ δὲ μᾶλλόν τι ἐώκει. ἔνυειστήκει γάρ ἵπποι τε  
ἵπποις καὶ ἄνδρες ἀνδράσιν ἥγωντες, οἱ μὲν ἔξωσαι ἐς  
ἄπαν ἀπὸ τῆς ἔχθης καὶ ἐς τὸ πεδίον βιάσασθαι τοὺς Πέρ-  
σας, οἱ Μακεδόνες, οἱ δὲ εἰρέσαι τε αὐτῶν τὴν ἔκβασιν, οἱ  
5 Πέρσαι, καὶ ἐς τὸν ποταμὸν αὐθίς ἀπώσασθαι. καὶ ἐκ τούτου  
ἐπλεονέκτουν ἥδη οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ τῇ τ' ἄλλῃ ῥώμῃ καὶ  
ἐμπειρίᾳ καὶ δι τι ἔντοις κρανεῖνοις πρὸς παλτὰ ἐμάχοντο.

6 "Ἐνθα δὴ καὶ Ἀλεξάνδρῳ ἔνυτρίθεται τὸ δόρυ ἐν τῇ μάχῃ·  
ὅ δέ Ἀρέτην ὢτε δόρυ ἔτερον, ἀναβολέα τῶν βασιλικῶν· τῷ  
δὲ καὶ αὐτῷ πονουμένῳ ἔνυτετριμμένον τὸ δόρυ ἦν, ὃ δὲ τῷ  
ἥμίσει κεκλασμένου τοῦ δόρατος οὐκ ἀφανῶς ἐμάχετο, καὶ  
τοῦτο δεῖξας Ἀλεξάνδρῳ ἄλλον αἰτεῖν ἐκέλευεν· Δημάρατος  
δέ, ἀνὴρ Κορίνθιος, τῶν ἀμφ' αὐτὸν ἑταίρων, διδωσιν αὐτῷ  
τὸ αὐτοῦ δόρυ.

7 Καὶ δές ἀναλαβὼν καὶ ἴδων Μιθριδάτην, τὸν Δαρείου γχι-  
μόν, πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων προϊππεύοντα καὶ ἐπάγοντα  
ἄμ' οἱ ὕσπερ ἐμβολον τῶν ἵππων ἔξελαύνει καὶ αὐτὸς πρὸ<sup>8</sup>  
τῶν ἄλλων, καὶ παίσας ἐς τὸ πρόσωπον τῷ δόρατι κατα-  
βάλλει τὸν Μιθριδάτην. ἐν δὲ τούτῳ Ροισάκης μὲν ἐπε-  
λαύνει τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ παίει Ἀλεξάνδρου τὴν κεφαλὴν  
τῇ κοπίδῃ καὶ τοῦ μὲν κράνους τι ἀπέθραυσε, τὴν πληγὴν  
δέ ἔσχε τὸ κράνος. καὶ καταβάλλει καὶ τούτον Ἀλέξανδρος  
παίσας τῷ ἔντοντι διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στέρνον. Σπιθρι-  
δάτης δέ ἀνετέτατο μὲν ἥδη ἐπ' Ἀλέξανδρον ὅπισθεν τὴν  
κοπίδα, ὑποφθάσας δέ αὐτὸν Κλείτος δ' Δρωπίδου παίει κατὰ  
τοῦ ὕμου καὶ ἀποκόπτει τὸν ὕμον τοῦ Σπιθριδάτου ξὺν τῇ

κοπίδι καὶ ἐν τούτῳ ἐπεκβαίνοντες ἀεὶ τῶν ἵππεων ὅσοις προύχώρει κατὰ τὸν ποταμὸν προσεγίγνοντο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον.

γ') Ἀποτέλεσμα τῆς μάχης.—*Αἱ ἐκατέρωθεν ἀπώλειαι.*

(Κεφ. 16)

16. Καὶ οἱ Πέρσαι παιόμενοί τε πανταχόθεν ἦδη ἐς τὰ πρόσωπα αὐτοί τε καὶ ἵπποι τοῖς ξυστοῖς καὶ πρὸς τῶν ἵππεων ἔξωθισμενοι, πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν ψιλῶν ἀναμεμεγμένων τοῖς ἵππεῦσι θλαπτόμενοι ἐγκλίνουσι ταύτῃ πρῶτον, ἢ Ἀλέξανδρος προεκινδύνευεν. ὡς δὲ τὸ μέσον ἐνεδεδώκει αὐτοῖς, παρερρήγνυτο δὴ καὶ τὰ ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἵππου, καὶ ἦν δὴ φυγὴ καρτερά.

Τῶν μὲν δὴ ἵππεων τῶν Περσῶν ἀπέθανον ἐς χιλίους. οὐδὲ γάρ πολλὴ ἡ διώξις ἐγένετο, ὅτι ἔξετράπη Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοὺς ξένους τοὺς μισθοφόρους· ὃν τὸ στῖφος, ἢ τὸ πρῶτον ἐτάχθη, ἐκπλήξει μᾶλλόν τι τοῦ παραλόγου ἢ λογισμῷ βεβαίῳ ἔμενεν· καὶ τούτοις τήν τε φάλαγγα ἐπαγαγὼν καὶ τοὺς ἵππεας πάντη προσπεσεῖν κελεύσας, ἐν μέσῳ δι' ὀλίγους κατακόπτει αὐτούς, ὥστε διέψυγε μὲν οὐδείς, ὅτι μὴ διέλαθε τις ἐν τοῖς νεκροῖς· ἐζωγρήθησαν δ' ἀμφὶ τοὺς δισιχιλίους· ἔπεισον δὲ καὶ ἡγεμόνες τινὲς τῶν Περσῶν Νιφάτης τε καὶ Σπετήνης καὶ Σπιθιριδάτης, ὁ Λυδίας σατράπης, καὶ ὁ τῶν Καππαδοκῶν ὑπαρχος Μιθροδουζάνης καὶ Μιθριδάτης, ὁ Δαρείου γαμβρός, καὶ Ἀρβουπάλης, ὁ Δαρείου τοῦ Ἀρταξέρξου παῖς, καὶ Φαρνάκης, ἀδελφὸς οὗτος τῆς Δαρείου γυναικός, καὶ ὁ τῶν ξένων ἡγεμὼν Ὁμάρης. Ἀρσίτης δ' ἐκ μὲν τῆς μάχης φεύγει ἐς Φρυγίαν, ἐκεὶ δ' ἀποθνήσκει αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, ὡς λόγος, ὅτι αἰτίος ἐδόκει Πέρσαις γενέσθαι τοῦ ἐν τῷ τότε πταίσματος.

Μακεδόνων δὲ τῶν μὲν ἑταίρων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ πέντε ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ ἀπέθανον· καὶ τούτων χαλκαὶ

**Κ. Κοδυα—** Ἀρχαιοῦ Ἀνάβασις. "Εκδ. ε', 1936

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

εἰκόνες ἐν Δίφ ἑστᾶσιν, Ἀλεξάνδρου κελεύσαντος Λύσιππον ποιῆσαι, ὅπερ καὶ Ἀλέξανδρον μόνος προκριθεὶς ἐποίει· τῶν δὲ ἄλλων ἵππεων ὑπὲρ τοὺς ἔξήκοντα, πεζοὶ δὲ ἐς τὸν 5 τριάκοντα· καὶ τούτους τῇ ὑστεραίᾳ ἔθαψεν Ἀλέξανδρος ἔνν τοῖς ὅπλοις τε καὶ ἄλλῳ κόσμῳ γονεῦσι δὲ αὐτῶν καὶ παισὶ τῶν τε κατὰ τὴν χώραν ἀτέλειαν ἔδωκε καὶ ὅσαι ἄλλαι ἡ τῷ σώματι λειτουργίαι ἦσαν τὰς κτήσεις ἐκάστων εἰσφοραῖ· καὶ τῶν τετρωμένων δὲ πολλὴν πρόνοιαν ἔσχεν, ἐπελθὼν τ' αὐτὸς ἐκάστους καὶ τὰ τραύματα ἰδὼν καὶ ὅπως τις ἑτρώθη ἐρόμενος καὶ ὅτι πράτιτων εἰπεῖν τε καὶ ἀλαζονεύσασθαι οἱ παρασχών.

6 Ο δὲ καὶ τῶν Περσῶν τοὺς ἡγεμόνας ἔθαψεν· ἔθαψε δὲ καὶ τοὺς μισθοφόρους "Ελληνας, οἱ ξὺν τοῖς πολεμίοις στρατεύοντες ἀπέθανον· ὅσους δὲ αὐτῶν αἰχμαλώτους ἔλαβεν, τούτους δὲ δῆσας ἐν πέδαις ἐς Μακεδονίαν ἀπέπεμψεν ἐργάζεσθαι, ὅτι παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς "Ελληνιν "Ελληνες ὄντες ἐναντία τῇ "Ελλάδι ὑπὲρ τῶν Βαρβάρων 7 ἐμάργοντο. ἀποπέμπει δὲ καὶ ἐς "Αθήνας τριακοσίας πανοπλίας Περσικὰ ἀνάθημα εἶναι τῇ "Αθηνᾷ ἐν πόλει· καὶ ἐπίγραμμα ἐπιγραφῆναι ἐκέλευσε τόδε· Ἀλέξανδρος Φιλίππου καὶ οἱ "Ελληνες πλὴν Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν βαρβάρων τῶν τὴν "Ασίαν κατοικούντων.

[Περιήληψις τῶν κεφ. 17—20 :

Μετὰ τὴν παρὰ τὸν Γρανικὸν μάχην παραδίδονται εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ἀνευ μάλης αἱ Σάρδεις, ή Μαγνησία, αἱ Τράλλεις καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς Αιολίδος· δὲ Ἀλέξανδρος ἀφ' οὗ παρέλαβε τὰς πόλεις ταύτας, καταργεῖ τὰ διλιγαρχικὰ πολιτεύματα, τὰ δποῖα είλεν ἐγκαθιδρύσει δὲ Μέμνων, καὶ ἀποκαμιστᾷ τὰς δημοκρατίας. Κυριεύσας δὲ διὰ πολιορκίας τὰς μόνας ἀντισταθμίσας δύο πόλεις, τὴν Μίλητον καὶ τὴν Ἀλικαρνασσόν, προχωρεῖ διὰ μέσου τῆς Λυκίας, τῆς Παμφυλίας καὶ τῆς Πισιδίας εἰς τὴν Φρυγίαν καὶ φθάνει εἰς τὴν ἀρχαίαν πρωτεύουσαν αὐτῆς, τὸ Γόρδιον].

## ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Α'. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Γορδίῳ.

(Κεφ. 3)

β. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐς Γόρδιον παρῆλθεν, πόθος λαμπάνει αὐτὸν ἀνελθόντα ἐς τὴν ἄκραν, ἵνα καὶ τὰ θασῖλεια τὴν τὰ Γορδίου καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Μίδου, τὴν ἀμάξιαν ἔδειν τὴν Γορδίου καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης τὸν δεσμόν.

Λόγος δὲ περὶ τῆς ἀμάξης ἐκείνης παρὰ τοῖς προσχώ-  
ροις πολὺς κατεῖχεν, Γόρδιον εἶναι τῶν πάλαι Φρυγῶν ἄν-  
δρα πένητα καὶ δλίγην εἶναι αὐτῷ γῆν ἐργάζεσθαι καὶ  
ζεύγην θιών δύο καὶ τῷ μὲν ἀροτριῶν, τῷ δὲ ἀμαξεύειν τὸν  
Γόρδιον· καὶ ποτε ἀροῦντος αὐτοῦ ἐπιστῆναι ἐπὶ τὸν ζυγὸν  
ἀετὸν καὶ ἐπιμεῖναι ἔστ’ ἐπὶ βουλυτὸν καθήμενον· τὸν  
δὲ ἐκπλαγέντα τῇ σψει λέναι κοινώσοντα ὑπὲρ τοῦ θείου  
παρὰ τοὺς Τελμισέας τοὺς μάντεις εἶναι γάρ τοὺς Τελ-  
μισέας σοφοὺς τὰ θεῖα ἐξηγεῖσθαι καὶ σφισιν ἀπὸ γένους  
δεδόσθαι αὐτοῖς καὶ γυναιξὶ καὶ παισὶ τὴν μαντείαν.

Προσάγοντα δὲ κώμη τινὶ τῶν Τελμισέων ἐντύχειν  
παρθένῳ οὐδρευομένῃ καὶ πρὸς ταύτην εἰπεῖν δπως οἱ τὸ  
τοῦ ἀετοῦ ἔσχεν· τὴν δέ, εἶναι γάρ καὶ αὐτὴν τοῦ μαν-  
τικοῦ γένους, θύειν κελεῦσαι τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, ἐπανελ-  
θόντα ἐς τὸν τόπον αὐτόν, καὶ δειγθῆναι γάρ αὐτῆς Γόρδιον  
τὴν θυσίαν ξυνεπισπομένην οἱ αὐτὴν ἐξηγήσασθαι, θῦσαί τε,  
δπως ἐκείνη ὑπετίθετο, τὸν Γόρδιον καὶ ἔυγγενέσθαι ἐπὶ  
γάμῳ τῇ παιδὶ καὶ γενέσθαι αὐτοῖν παῖδα Μίδαν συνομα.

“Ηδη τὸν ἄνδρα εἶναι τὸν Μίδαν καλὸν καὶ γενναῖον καὶ  
ἐν τούτῳ στάσει πιέζεσθαι ἐν σφίσι τοὺς Φρύγας, καὶ γενέ-  
σθαι αὐτοῖς χρησμόν, ὅτι ἀμάξα ἀξεῖ αὐτοῖς θασῖλέα καὶ ὅτι  
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ούτος αὐτοῖς καταπαύσει τὴν στάσιν. ἔτι δὲ περὶ αὐτῶν τούτων βουλευομένοις ἐλθεῖν τὸν Μίδαν δροῦ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ καὶ ἐπιστῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῇ ἀμάξῃ. τοὺς δὲ ξυμβαλόντας τὸ μαντεῖον τοῦτον ἐκεῖνον γνῶναι ὄντα, δυτιναὶ δὲ θεὸς αὐτοῖς ἔφραζεν, ὅτι ἀξεῖ ή̄ ἀμάξα καὶ καταστῆσαι μὲν αὐτοὺς θαυμάτεα τὸν Μίδαν, Μίδαν δὲ αὐτοῖς τὴν στάσιν καταπαύσαι, καὶ τὴν ἀμάξαν τοῦ πατρὸς ἐν τῇ ἀκρᾳ ἀναθεῖναι χαριστήριον τῷ Διὶ τῷ θαυματεῖ ἐπὶ τοῦ ἀετοῦ τῇ πομπῇ πρὸς δὲ δὴ τούτοις καὶ τόδε περὶ τῆς ἀμάξης ἐμυθεύετο, ὅστις λύσει τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμάξης τὸν δεσμόν, τοῦτον χρῆγαι ἀρξαι τῆς Ἀσίας. ἦν δὲ δεσμὸς ἐκ φλοιοῦ κρανείας καὶ τούτου οὔτε τέλος οὕτ' ἀρχὴ ἐφαίνετο.

7    Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀπόρως μὲν εἶχεν ἔξευρεῖν λύσιν τοῦ δεσμοῦ, ἀλυτον δὲ περιιδεῖν οὐκ ἥθελεν, μή τινα καὶ τοῦτο ἐς τοὺς πολλοὺς κτίνησιν ἐργάσηται, οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι παίσας τῷ ξίφει ὀικοψε τὸν δεσμὸν καὶ λελύσθαι ἐφη·  
 /Αριστόβουλος δὲ λέγει ἔξελόντα τὸν ἕστορα τοῦ ῥυμοῦ, ὃς ἦν τύλος διαδεβλημένος διὰ τοῦ ῥυμοῦ διαμπάξ, ἔνεγκων  
 8 τὸν δεσμόν, ἔξελκύσαι ἔξω τοῦ ῥυμοῦ τὸν ζυγόν. ὅπως μὲν δὴ ἐπράχθη τὰ ἀμφὶ τῷ δεσμῷ τούτῳ Ἀλεξάνδρῳ, οὐκ  
 ἔχω ἴσχυρίσασθαι. ἀπηλλάγη δὲ οὖν ἀπὸ τῆς ἀμάξης αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφὶ αὐτὸν ὡς τοῦ λογίου τοῦ ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ δεσμοῦ ξυμβεβηκότος. καὶ γάρ καὶ τῆς νυκτὸς ἐκείνης βρονταί τε καὶ σέλας ἐξ οὐρανοῦ ἐπεσήμηναν· καὶ ἐπὶ τούτοις ἔθυε τῇ ὑστεραίᾳ Ἀλέξανδρος τοῖς φήνασι θεοῖς τὰ τε σημεῖα καὶ τοῦ δεσμοῦ τὴν λύσιν.

[Περίληψις τῶν § 1—6 τοῦ κεφ. 4:

Ἐκ Γορδίου πορεύεται ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Ἀγκυραν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Παφλαγονίαν καὶ τὴν Καππαδοκίαν, τὰς δποίας καθυποτάσσει ἀνευ ἀντιστάσεως· ἐπειτα ἔξακολουθῶν τὴν πορείαν φθάνει εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ διαβὰς τὰς Κιλικίας πύλας εἰσέρχεται εἰς τὴν Ταρσόν].

## Β'. Ο Άλεξανδρος καὶ ὁ Ἰατρός του Φίλιππος.

(Κεφ. 4)

4. Ἀλέξανδρος δέ, ως μὲν Ἀριστοθεόλῳ λέλεκται, ὑπὸ 7 καμάτου ἐνόσησεν· οἱ δὲ ἐς τὸν Κύδον ποταμὸν λέγουσι ῥίψαντα νήξασθαι, ἐπιθυμήσαντα τοῦ ὅδατος, ἰδρῶντα καὶ καύματι ἔχόμενον. ὁ δὲ Κύδονος ἦτι διὰ μέσης τῆς πόλεως οἰα δὲ ἐκ τοῦ Ταύρου ὅρους τῶν πηγῶν οἱ ἀνισχουσῶν καὶ διὰ χώρου καθαροῦ ῥέων, φυχρός τέ ἐστι καὶ τὸ ὅδωρ καθαρός· σπασμῷ τε οἷν ἔχεσθαι· Ἀλέξανδρον καὶ θέρμαις ἴσχυραις 8 καὶ ἀγρυπνίᾳ ἔυνεχεῖ· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἱατροὺς οὐκ οἴεσθαι εἶναι θιώσιμον· Φίλιππον δὲ Ἀκαρνᾶν, Ἱατρόν, ἔυνόντα Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὰ τε ἀμφὶ Ἱατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα πιστεύομενον καὶ τὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὅντα, καθῆραι ἐθέλειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ· καὶ τὸν κελεύειν καθῆραι.

Τὸν μὲν δὴ παρασκευάζειν τὴν κύλικα· ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρῳ δοθῆναι ἐπιστολὴν παρὰ Παρμενίωνος φυλάξασθαι· Φίλιππον· ἀκούειν γὰρ διεφθάρθαι· ὑπὸ Δαρείου χρήματιν, ὃστε φαρμάκῳ ἀποκτεῖναι· Ἀλέξανδρον. τὸν δέ, ἀναγνόντα τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἔτι μετὰ χειρας ἔχοντα, αὐτὸν μὲν λαβεῖν τὴν κύλικα, ἐν γῇ ἣ τὸ φάρμακον· τὴν ἐπιστολὴν δὲ τῷ Φίλιππῳ δοῦναι ἀναγνῶναι· καὶ ὅμοι τὸν τε Ἀλέξανδρον πίνειν 10 καὶ τὸν Φίλιππον ἀναγινώσκειν τὰ παρὰ τοῦ Παρμενίωνος· Φίλιππον δὲ εὐθὺς ἐνδηλον γενέσθαι, ὅτι καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρμάκου· οὐ γὰρ ἐκπλαγῆναι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ τοσόνδε μόνον παρακαλέσαι· Ἀλέξανδρον καὶ ἐς τὰ ἄλλα οἱ πείθεσθαι, ὃς αἱ παγγέλλοιτο· σωθῆσθαι γὰρ πειθόμενον· καὶ τὸν μὲν καθαρθῆναι τε καὶ ῥάϊσαι αὐτῷ τὸ νόσημα· Φίλιππῳ δὲ ἐπιδεῖξαι, ὅτι πιστός ἐστιν αὐτῷ φίλος, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῖς ἀμφ' αὐτόν, ὅτι αὐτοῖς τε τοῖς φίλοις θέσθαιος ἐς τὸ ἀνύποπτον τυγχάνει ὅν καὶ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἐρρωμένος.

[Περίληψις τῶν κεφ. 5, 6 καὶ 7 (§ 1—2):

Ἐκ τῆς Ταρσοῦ δὲ Ἀλέξανδρος πορεύεται εἰς τὴν πόλιν Ἀγχίαλον καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τοὺς Σώχους· ἐκ τούτων, ἀφ' οὗ καθυπέταξε τοὺς ὁρεινοὺς λαοὺς τῆς Κιλικίας, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ταρσὸν καὶ τὸν μὲν Φιλώταν μὲ τοὺς ἵππεῖς ἀποστέλλει εἰς τὸν ποταμὸν Πύροαμον, αὐτὸς δὲ μὲ τὸν ὑπόλοιπον στρατὸν ἔρχεται εἰς τὸν Μαλλόν· ἐνταῦθα μανθάνει ὅτι δὲ Δαρεῖος μὲ τὸν πολυάριθμον στρατὸν του εὑρίσκετο ἐστρατοπεδευμένος εἰς Σώχους, πόλιν τῆς Ἀσσυρίας. Οὐδὲν δὲ μαθὼν τοῦτο διαβάινει τὰς ἐπὶ τοῦ Ἀμανοῦ ὅρους τῆς Ἀσίας ὅμωνύμους πύλας καὶ πορεύεται εἰς τὴν Ἰσσόν, ἀφῆσας δὲ ἐκεῖ τοὺς ἀσθενεῖς ἔρχεται διὰ τῆς παραλιακῆς ὁδοῦ εἰς τὴν πόλιν Μυριάνδρου καὶ παρεσκευάζετο νὰ εἰσβάλῃ τὴν ἐπομένην εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ὅπως ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τοῦ ἐν Σώχοις περισκοῦ στρατοῦ. Ἀλλὰ τὴν νύκτα ἐπελθοῦσα σφοδρὰ καταιγίς καὶ βροχὴ θυελλώδης ἀναγκάζουν αὐτὸν νὰ παραμείνῃ ἐν Μυριάνδρῳ. Οὐδὲν δὲν ἀναμένει τὸν Ἀλέξανδρον ἐν Σώχοις, ἀλλὰ διαβὰς τὰς ἐπὶ τοῦ Ἀμανοῦ ὅρους ὅμωνύμους πύλας προχωρεῖ εἰς τὴν Ἰσσὸν καὶ ταύτην καταλαβὼν φονεύει τοὺς ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους ἀσθενεῖς Μακεδόνας· τὴν δὲ ἐπομένην προχωρεῖ εἰς τὸν ποταμὸν Πίναρον. Οὐδὲν δὲ μαθὼν τὴν προέλασιν ταύτην τοῦ Δαρείου καὶ θέλων νὰ βεβαιωθῇ, ἀν αὗτη ἥτο πραγματική, ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἰσσὸν τινὰς τῶν ἔταιρων οὓτοι δὲ ἐλθόντες καὶ παρατηρήσαντες ὅτι οἱ Πέρσαι πράγματι ἥσαν ἐστρατοπεδευμένοι παρὰ τὸν Πίναρον ποταμόν, ἀναγγέλλουν τοῦτο εἰς τὸν Ἀλέξανδρον].

Γ'. Προσλαλιὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς στρατηγοὺς πρὸ τῆς ἐν Ἰσσῷ μάχης.

(Κεφ. 7)

3. 7. Οὐδέν, συγκαλέσας στρατηγούς τε καὶ ἡλάρχας καὶ τῶν ἔυμμάχων τοὺς ἥγειμόνας, παρεκάλει θαρρεῖν μὲν ἐκ τῶν ἥδη σφίσι καλῶς κεκινδυνευμένων, καὶ ὅτι πρὸς νε-

νικημένους δ' ἀγῶν νενικηκόσιν αὐτοῖς ἔσται, καὶ ὅτι δὲ θεὸς  
ὑπὲρ σφῶν στρατηγεῖ ἄμεινον, ἐπὶ νοῦ Δαρείῳ ἀγαγῶν  
καθεῖξαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς εἰρυχωρίας ἐς τὰ στενό-  
πορα, ἵνα σφίς μὲν ἔνιμπετρον τὸ χωρίον ἀναπτύξαι τὴν  
φάλαγγα, τοῖς δ' ἀχρεῖον τὸ πλήθος ἔσται τῇ μάχῃ, οὕτε  
τὰ σώματα οὕτε τὰς γνώμας παραπληγίοις.

Μακεδόνας τε γὰρ Πέρσαις καὶ Μήδοις, ἐκ πάνυ πολλοῦ 4  
τρυφῶσιν, αὐτοὺς ἐν τοῖς πόνοις τοῖς πολεμικοῖς πάλαι γῆγ  
μετὰ κινδύνων ἀσκουμένους, ἀλλως τε καὶ δούλοις ἀνθρώ-  
ποις ἐλευθέρους, ἐς χειρας γένειν ὅσοι τε "Ἐλληνες" Ἐλλην-  
σιν οὐχ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν μαχεῖσθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἔνν Δα-  
ρείῳ ἐπὶ μισθῷ καὶ οὐδὲ τούτῳ πολλῷ κινδυνεύοντας, τοὺς  
δὲ ἔνν σφίσιν ὑπὲρ τῆς Ἐλλάδος ἑκόντας ἀμυνομένους·  
βαρβάρων τ' αἱ Θράκαις καὶ Παίοναις καὶ Ἰλλυρίοις καὶ 5  
Ἀγριανας τοὺς εύρωστοτάτους τε τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην  
καὶ μαχιμωτάτους πρὸς τὰ ἀπονώτατά τε καὶ μαλακώτατα  
τῆς Ἀσίας γένη ἀντιτάξεσθαι· ἐπὶ δὲ Ἀλέξανδρον ἀντι-  
στρατηγεῖν Δαρείῳ.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐς πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος ἐπεξήγει. τὰ δὲ 6  
ἄθλα ὅτι μεγάλα ἔσται σφίσι τοῦ κινδύνου, ἐπεδείκνυεν  
οὐ γὰρ τοὺς εατράπας τοὺς Δαρείου ἐν τῷ τότε κρατήσειν,  
οὐδὲ τὴν ἵππον τὴν ἐπὶ Γρανικῷ ταχθεῖσαν οὐδὲ τοὺς δισμυ-  
ρίους ἔνους τοὺς μισθοφόρους, ἀλλὰ Πέρσῶν τε ὅτι περ  
ὅφελος καὶ Μήδων καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη Πέρσαις καὶ Μήδοις  
ὑπήκοα ἐποικεῖ τὴν Ἀσίαν, καὶ αὐτὸν μέγαν θασιλέα  
παρόντα, καὶ ὡς οὐδὲν ὑπολειψθήσεται σφισιν ἐπὶ τῷδε τῷ  
ἀγῶνι ὅτι μὴ κρατεῖν τῆς Ἀσίας ἔνιμπάσης καὶ πέρας τοῖς  
πολλοῖς πόνοις ἐπιθεῖναι. ἐπὶ τούτοις δὲ τῶν τ' ἐς τὸ κοινὸν 7  
ἔνν λαμπρότητι γῆδη πεπραγμένων ὑπεμίμησκε καὶ εἰ δή  
τῷδε τοις διαπρεπές ἐς κάλλος τετολμημένον, δύομαστὶ<sup>1</sup>  
ἔκαστον ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἀνακαλῶν. καὶ τὸ αὗτοῦ οὐκ ἀκίν-  
δυνον ἐν ταῖς μάχαις ὡς ἀνεπαγθέστατα ἐπεξήγει.

8 Λέγεται δὲ καὶ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἄμα Ξενοφῶντις μαρίων ἐς μνήμην ἐλθεῖν, ώς οὐδέ τι οὔτε κατὰ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην ἀξίωσιν σφίσιν ἐπεοικότες, οὐδὲ ἐππέων αὐτοῖς παρόντων Θεσσαλῶν, οὐδὲ Βοιωτῶν ἢ Πελοποννησίων, οὐδὲ Μακεδόνων ἢ Θρακῶν, οὐδὲ ὅση ἄλλη σφίσιν ἵππος ξυντέτακται, οὐδὲ τοξοτῶν ἢ σφενδόνης, οὐδὲ Κρητῶν ἢ Ροδίων ὀλίγων, καὶ τούτων ἐν τῷ κινδύνῳ ὑπὸ Ξενοφῶντος αὐτοσχεδιασθέντων, οἱ δὲ βασιλέα τε ξὺν πάσῃ τῇ δυνάμει πρὸς Βαθυλῶν αὐτῇ ἐτρέψαντο καὶ ἔθνη, ὅσα κατιόντων ἐς τὸν Εὔξεινον πόντον καθ' ὁδὸν σφίσιν ἐπεγένετο, νικῶντες ἐπῆλθον· ὅσα τ' ἄλλα ἐν τῷ τοιῷδε πρὸ τῶν κινδύνων ἐς παράκλησιν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἐξ ἀγαθοῦ ἡγεμόνος παρανείσθαι εἰκός.

Οἱ δὲ ἄλλοις ἄλλοισιν δεξιούμενοί τε τὸν βασιλέα καὶ τῷ λόγῳ ἐπαίροντες ἄγειν γῆδη ἐκέλευσον.

[Περὶ Ἀλέξανδρου τῶν κεφ. 10, 11 καὶ 12 (§ 1-2):

‘Ο ‘Αλέξανδρος διαβάζει τὸν ποταμὸν μετὰ τοῦ ἴππικοῦ προσβάλλει πρῶτον τὸ ἀριστερὸν κέρας τῶν Περσῶν καὶ τρέπει αὐτὸν εἰς φυγὴν. Μετὰ τοῦτο δὲ στρέφεται κατὰ τοῦ περσικοῦ κέντρου, τὸ διποίον ἡγωνίζετο κατὰ τῆς μακεδονικῆς φάλαγγος. Τότε ὁ Δαρεῖος φοβηθεὶς δίδει τὸ σύνθημα τῆς φυγῆς, ἥ δοπιά ἀμέσως γενικεύεται. Κατὰ τὴν μάχην ἐφονεύθησαν 100 χιλιάδες Πέρσαι, τὸ δὲ στρατόπεδον αὐτῶν κυριευθὲν περιέρχεται εἰς χεῖρας τῶν Μακεδόνων καὶ μετ’ αὐτοῦ ἥ μάτηρ, ἥ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τοῦ Δαρείου. Τὴν ἐπομένην τῆς μάχης δὲ ‘Αλέξανδρος, ἂν καὶ ἥτο πληγωμένος εἰς τὸν μηρόν, ἐπισκέπτεται τοὺς τραυματίας καὶ συναθροίσας τοὺς νεκροὺς θάπτει μεγαλοπρεπῶς· τοὺς δὲ ἐν τῇ μάχῃ ἀριστεύσαντας ἐπαινεῖ καὶ βραβεύει διὰ χρημάτων].

Δ'. Διαγωγὴ τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τὴν  
οἰκογένειαν τοῦ Δαρείου.

(Κεφ. 12)

12. Ὁ δὲ οὐδὲ τῆς μητρὸς τῆς Δαρείου οὐδὲ τῆς γυναι- 3  
κὸς ἡ τῶν παιδῶν ημέλησε. ἀλλὰ λέγουσί τινες τῶν τὰ  
Ἀλεξάνδρου γραψάντων τῆς νυκτὸς αὐτῆς, ἢ ἀπὸ τῆς διώ-  
ξεως τῆς Δαρείου ἐπανῆκεν, ἃς τὴν σκηνὴν παρελθόντα  
αὐτὸν τὴν Δαρείου, ἥτις αὐτῷ ἐξηγρημένη ἦν, ἀκοῦσαι γυναι-  
κῶν οἰμωγὴν καὶ ἄλλον τοιοῦτον θόρυβον οὐ πόρρω τῆς  
σκηνῆς· πυθέσθαι οὖν, αἴτινες γυναικες καὶ ἀνθ' ὅτου οὕτως 4  
ἐγγὺς παρασκηνοῦσιν· καί τινα ἔξαγγειλαι, ὅτι· «Ὄ βασιλεῦ,  
ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παιδες, ως ἐξηγγέλθη  
αὐταῖς, ὅτι τὸ τόξον τε τὸ Δαρείου ἔχεις καὶ τὸν κάνδυν  
τὸν βασιλικόν, καὶ ἡ ἀσπὶς ὅτι κεκόμισται ὅπιστι ἡ Δαρείου,  
ώς ἐπὶ τεθνεῶτι Δαρείῳ ἀνοιμώζουσιν».

Ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον πέμψα: πρὸς αὐτὰς Λεον- 5  
νάτον, ἵνα τῶν ἑταίρων, ἐντειλάμενον φράσαι, ὅτι Τῇ Δα-  
ρείος, τὰ δὲ ὅπλα καὶ τὸν κάνδυν ὅτι φεύγων ἀπέλιπεν ἐπὶ  
τῷ ἄρματι, καὶ ταῦτα ὅτι μόνα ἔχει Ἀλέξανδρος. καὶ Λεον-  
νάτον, παρελθόντα ἃς τὴν σκηνὴν τά τε περὶ Δαρείου εἰπεῖν  
καὶ ὅτι τὴν θεραπείαν αὐταῖς ἔυγχωρεῖ Ἀλέξανδρος τὴν  
βασιλικὴν καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ καλεῖσθαι βασιλίσσας,  
ἐπεὶ οὐδὲ κατ' ἔχθραν οἱ γενέσθαι τὸν πόλεμον πρὸς Δα-  
ρείον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀσίας διαπεπολεμῆσθαι  
ἔννομως. ταῦτα μὲν Πτολεμαῖς καὶ Ἀριστόβουλος λέγουσιν.

Λόγος δ' ἔχει καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθεῖν 6  
εἰσω ἔνν 'Ηφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἑταίρων' καὶ τὴν μητέρα  
τὴν Δαρείου ἀμφιγγοήσασαν, ὅστις ὁ βασιλεὺς εἴη αὐτοῖν,  
ἐστάλθαι γὰρ ἀμφω τῷ αὐτῷ κόσμῳ, τὴν δὲ Ἡφαιστίωνι  
προσελθεῖν καὶ προσκυνῆσαι, ὅτι μεῖζων αὐτῇ ἐφάνη ἐκεῖνος.  
ώς δὲ ὁ Ἡφαιστίων τ' ὅπιστι ὑπεγώρησε καὶ τις τῶν ἀμφ' 7

αὐτήν, τὸν Ἀλέξανδρον δεῖξας, ἐκεῖνον ἔφη εἶναι Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν καταιδεσθεῖσαν τῇ διαμαρτίᾳ ὑποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δ' οὐ φάναι αὐτὴν ἀμαρτεῖν καὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνον εἶναι Ἀλέξανδρον.

3 Καὶ ταῦτα ἐγὼ οὕτως ὡς ἀληγθῆ οὕτως πάντη ἀπιστα ἀνέγραψα, ἀλλ' εἴτε οὕτως ἐπράχθη, ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον τῆς τ' ἐς τὰς γυναικας κατοικτίσεως καὶ τῆς ἐς τὸν ἑταῖρον πίστεως καὶ τιμῆς εἴτε πιθανὸς δοκεῖ τοῖς Ἑγγράφασιν Ἀλέξανδρος ὡς καὶ ταῦτα ἐν πράξας καὶ εἰπών, καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον.

---

[Περὶ ληψις τοῦ κεφ. 13:

Μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην δ' μὲν Δαρεῖος φεύγων μᾶζι μὲ τοὺς ἐκ τῆς μάχης διασωθέντας Πέρσας καὶ 4 χιλ. Ἐλληνας μισθοφόρους προχωρεῖ εἰς τὴν Θάφακον καὶ τὸν Εὐφράτην, δ' ὁ Ἀλέξανδρος προχωρῶν εἰς Φοινίκην φθάνει εἰς τὴν Μάραθον]

---

Ε'. Ἐπιστολαὶ Δαρείου καὶ Ἀλεξάνδρου.

(Κεφ. 14)

14. "Ετι δ' ἐν Μαράθῳ Ἀλεξάνδρου ὅντος ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις, ἐπιστολήν τε κομίζοντες Δαρείου καὶ αὐτοὶ ἀπὸ γλώσσης δεησόμενοι ἀφεῖναι Δαρείῳ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναικα καὶ τοὺς παιδας. ἐδήλου δὲ ἡ ἐπιστολή, ὅτι Φιλίππῳ τε πρὸς Ἀρταξέρξην φιλία καὶ ἔνδεια ἐγένετο καί, ἐπειδὴ "Αρσης δ' οὐδες Ἀρταξέρξου ἐθασίλευσεν, ὅτι Φιλίππος ἀδικίας πρώτος ἐς βασιλέα "Αρσην ἤρξεν οὐδὲν ἄχαρι ἐκ Ηερσῶν παθών. ἐξ οὐδὲ αὐτὸς βασιλεύει Ηερσῶν, οὔτε πέμψαι τινὰ Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἐς βεβαίωσιν τῆς πάλαι οὐσης φιλίας τε καὶ ἔνδειας, διαθῆναι τε ξὺν στρατιᾷ ἐς τὴν Ἄσιαν καὶ πολλὰ κακὰ ἐργάσασθαι Ηέρσας.

τούτου ἔνεκα καταβῆναι αὐτὸς τῇ χώρᾳ ἀμυνῶν καὶ τὴν 3  
ἀρχὴν τὴν πατρόφαν ἀνασώσιν. τὴν μὲν δὴ μάχην, ὡς θεῶν  
τῷ οἰδοξεν, οὕτω κριθῆναι, αὐτὸς δὲ βασιλεὺς παρὰ βασι-  
λέως γυναικά τε τὴν αὐτοῦ αἰτεῖν καὶ μητέρα καὶ παῖδας  
τοὺς ἀλόντας, καὶ φιλίαν ἐθέλειν ποιήσασθαι πρὸς Ἀλέξαν-  
δρον καὶ ἔμμαχος εἶναι Ἀλεξάνδρῳ καὶ ὑπὲρ τούτων  
πέμπειν γένεσιν Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ξὺν Μενίσκῳ τε καὶ  
Ἀρσίμῃ, τοῖς ἀγγέλοις τοῖς ἐκ Περσῶν γῆκουσι, τοὺς τὰ  
πιστὰ ληψομένους τε καὶ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου δώσοντας.

Πρὸς ταῦτα ἀντιγράψει Ἀλέξανδρος καὶ ἔμπειποι τοῖς 4  
παρὰ Δαρείου ἐλθοῦσι Θέρσιππον, παραγγεῖλας τὴν ἐπι-  
στολὴν διουναι Δαρείῳ, αὐτὸν δὲ μὴ διαλέγεσθαι ὑπὲρ μη-  
δενός. ή δὲ ἐπιστολὴ ή Ἀλεξάνδρου ἔχει ὧδε. Οἱ ὑμέτε-  
ροι πρόγονοι ἐλθόντες ἐς Μακεδονίαν καὶ ἐς τὴν ἄλλην Ἑλ-  
λάδα κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς οὐδὲν προηδικημένοι· ἐγὼ δὲ  
τῶν Ἑλλήνων ἥγειμῶν κατασταθεὶς καὶ τιμωρήσασθαι θου-  
λόμενος Πέρσας διέβην ἐς τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν.  
καὶ γάρ Περινθίοις ἐβοηθήσατε, οἵ τὸν ἐμὸν πατέρα ἤδικουν, 5  
καὶ ἐς Θράκην, ἵς ἡμεῖς ὕρχομεν, δύναμιν ἐπεμψεν Ὁχος.  
τοῦ δὲ πατρὸς ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν ἐπιθουλευσάντων, οὓς  
ὑμεῖς συνετάξατε, ὡς αὐτοὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς πρὸς ἀπαν-  
τας ἐκομπάσατε, καὶ Ἀρσην ἀποκτείναντός σου μετὰ Βα-  
γώου, καὶ τὴν ἀρχὴν κατασχόντος οὐ δικαίως οὐδὲ κατὰ  
τὸν Περσῶν νόμον, ἀλλὰ ἀδικοῦντος Πέρσας καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ 6  
πρὸς τοὺς Ἑλληνας γράμματα οὐκ ἐπιτήδεια διαπέμπον-  
τος, ὅπως πρός με πολεμῶσι, καὶ χρήματα ἀποστέλλοντος  
πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ ἀλλους τινὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ  
τῶν μὲν ἀλλων πόλεως οὐδεμιᾶς δεχομένης, Λακεδαιμο-  
νίων δὲ λαβόντων, καὶ τῶν παρὰ σου πεμφθέντων τοὺς  
ἐμοὺς φίλους διαφθειράντων καὶ τὴν εἰρήνην, ἷμ τοῖς Ἑλ-  
λησι κατεσκεύασα, διαλύειν ἐπιχειρούντων, ἐστράτευσα ἐπὶ  
σὲ ὑπάρξαντος σου τῆς ἔχθρας.

7 Ἐπεὶ δὲ μάγης νενίκηκα πρότερον μὲν τοὺς σοὺς στρατηγοὺς καὶ σατράπας, νῦν δὲ σὲ καὶ τὴν μετὰ σοῦ δύναμιν, καὶ τὴν χώραν ἔχω τῶν θεῶν μοι δόντων, δοσοὶ τῶν μετὰ σοῦ παραταξαμένων μὴ ἐν τῇ μάγῃ ἀπέθανον, ἀλλὰ παρ' ἐμὲ κατέψυγον, τούτων ἐπιμέλομαι καὶ οὐκ ἄκοντες παρ' ἐμοῖς εἰσιν, ἀλλὰ αὐτοὶ ἐκόντες ἔνστρατεύονται μετ' ἐμοῦ.

8 ὡς οὖν ἐμοῦ τῆς Ἀσίας ἀπάσης κυρίου ὅντος ἦκε πρὸς ἐμέ. εἰ δὲ φοβήῃ, μὴ ἐλθὼν πάθης τι ἔξι ἐμοῦ ἄχαρι, πέμπε τινὰς τῶν φίλων τὰ πιστὰ ληφομένους. ἐλθὼν δὲ πρὸς με τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παιδας καὶ εἰ ἄλλο τι

9 θέλεις αἴτει καὶ λάμβανε. ὅ τι γάρ ἂν πείθης ἐμέ, ἔσται σοι. καὶ τοῦ λοιποῦ ὅταν πέμπης παρ' ἐμέ, ὡς πρὸς θαυμάτεα τῆς Ἀσίας πέμπε, μηδὲ ἔξι ἵσου ἐπίστελλε, ἀλλ' ὡς κυρίῳ ὅντι πάντων τῶν σῶν φράζε, εἰ του δέηῃ εἰ δὲ μή, ἐγὼ βουλεύσομαι περὶ σοῦ ὡς ἀδικοῦντος. εἰ δ' ἀντιλέγεις περὶ τῆς θαυματείας, θυμομείνας ἔτι ἀγώνισαι περὶ αὐτῆς καὶ μὴ φεῦγε, ὡς ἐγὼ ἐπὶ σὲ πορεύσομαι, οὗ ἂν γές.

[Περίληψις τῶν κεφ. 15—24:

Ἐξακολουθῶν τὴν πορείαν δὲ Ἀλέξανδρος διευθύνεται κατὰ τῆς Φοινίκης, τὴν δοπίαν καθυποτάσσει ἄνευ μάγης πλὴν τῆς Τύρου, ἣ δοπία μόνη ἐκ τῶν Φοινικιῶν πόλεων ἡρονήθη νὰ ὑποταχθῇ διὰ τοῦτο δὲ Ἀλέξανδρος προσβάλλει αὐτὴν καὶ πολιορκεῖ μετὰ ἐπτάμηνον δὲ πολιορκίαν καθυποτάσσει καὶ ταύτην].

**ΣΤ'. Ἀπόκρισις τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὸν  
Δαρεῖον ἀποστείλαντα πρὸς αὐτὸν  
προτάσεις περὶ εἰρήνης.**

(Κεφ. 25)

25. "Ετι δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ἔνυεχομένου Ἀλεξάνδρου ἀφίκοντο παρὰ Δαρεῖον πρέσβεις ὡς αὐτὸν ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν τάλαντα ὑπὲρ τῆς μητρός τε καὶ τῆς

γυναικὸς καὶ τῶν παιδῶν δοῦναι ἐθέλειν Ἀλεξάνδρῳ Δαρείον· τὴν δὲ χώραν πᾶσαν τὴν ἐντὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἔστε ἐπὶ θάλασσαν τὴν Ἐλληνικὴν Ἀλεξάνδρου εἰναι· ἀγαγόμενον δὲ γυναικα τὴν Δαρείου παιδα Ἀλέξανδρον φίλον τε εἰναι Δαρείῳ καὶ ξύμμαχον καὶ τούτων ἐν τῷ ἔνδι-  
λόγῳ τῶν ἑταίρων ἀπαγγελθέντων Παρμενίωνα μὲν λέγου-  
σιν Ἀλεξάνδρῳ εἰπεῖν, ὅτι αὐτὸς ἂν Ἀλέξανδρος ὃν ἐπὶ  
τούτοις ἡγάπησεν καταλύσας τὸν πόλεμον μηκέτι τὸ πρόσω  
κινδυνεύειν· Ἀλέξανδρον δὲ Παρμενίων ἀποκρίνασθαι, ὅτι  
καὶ αὐτὸς ἄν, εἴπερ Παρμενίων ἦν, οὕτως ἐπραξεν, ἐπειδὴ δὲ  
Ἀλέξανδρός ἐστιν, ἀποκρινεῖσθαι Δαρείῳ, ἐπειδὴ καὶ ἀπε-  
κρίνατο. ἔφη γὰρ οὕτε χρημάτων δεῖσθαι παρὰ Δαρείου οὕτε  
τῆς χώρας λαθεῖν ἀντὶ τῆς πάσης τὸ μέρος· εἰναι γὰρ τὰ τε  
χρήματα καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ πᾶσαν ἀγαγέσθαι τε γυ-  
ναικα εἰ ἐθέλοι τὴν Δαρείου παιδα, ἀγαγέσθαι ἂν καὶ οὐ  
διδόντος Δαρείου ἐκέλευε τε αὐτὸν ἥκειν, εἴ τι εὑρέσθαι  
ἐθέλοι φιλάνθρωπον παρ' αὐτοῦ. ταῦτα ὡς ἥκουσε Δαρείος  
τὰς μὲν ξυμβάσεις ἀπέγνω τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐν πα-  
ρασκευῇ δὲ τοῦ πολέμου αὐθις ἦν.

[Περίληψις τῶν κεφ. 26—27 :

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀλέξανδρος βαδίζει κατὰ τῆς Γάζης, ἣ δοιά  
μόνη ἐξ ὅλης τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας δὲν εἶχεν ἀκόμη προσ-  
χωρήσει εἰς αὐτόν. Πολιορκήσας δὲ καὶ ταύτην κυριεύει καὶ χοη-  
σιμοποιεῖ ὡς πολεμικὸν ὅρμητήριον].

[Περίληψις τῶν λοιπῶν βιβλίων (3—7) :

Ἐκ τῆς Γάζης προχωρεῖ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν  
ὅποιαν καταλαμβάνει οὐδεμίαν εὐρῶν ἀντίστασιν· εἰσελθὼν δὲ εἰς  
τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς Μέμφιν προσφέρει θυσίας εἰς τὸν θεὸν  
τῶν Αἰγυπτίων Ἀπιν καὶ τελεῖ ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνι-  
κούς. Ἐκ τῆς Μέμφιδος καταπλέει εἰς Κάνωβον· ἐνταῦθα εἰς  
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λωρίδα γῆς, διαχωρίζουσαν τὴν λίμνην Μαρεώτιδα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, κτίζει πόλιν, δυνομασθεῖσαν Ἀλεξάνδρειαν. Μετὰ ταῦτα ἐπισκέπτεται, τὸ ἐν τῇ Λιβυκῇ ἔρημῳ μαντείον τοῦ θεοῦ Ἀμμωνος καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε τὸν χρησμόν, τὸν διοῖον αὐτὸς ἥθελεν, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Μέμφιν· ἐνταῦθα δὲ διαμένων δέχεται ἐπικουρίας ἀποσταλείσας εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου ἐκ Μακεδονίας, τακτοποιεῖ τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Αἴγυπτου, ἐπιστρέφει ἔπειτα εἰς τὴν Φοινίκην καὶ διὰ Θαψάκου καταδιώκων τὸν Δαρεῖον προχωρεῖ πρὸς τὸν Εὑφράτην· τοῦτον διαβάς μανθάνει ὅτι δὲ Λαρεῖος μὲν πολυνάριθμον στρατὸν ἐστρατοπέδευεν ἐν Γανγαμήλοις καὶ προχωρήσας συνάπτει πρὸς αὐτὸν μάχην καὶ νικᾷ. Μετὰ ταῦτα προχωρεῖ πρὸς τὴν Βαβυλῶνα· οἱ κάτοικοι ἔξελθόντες μετὰ τῶν ἱερέων καὶ ἀρχόντων παραδίδουν εἰς αὐτὸν ἐνταῦθα εὐρίσκει ἀπείρους θησαυροὺς καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ Σέρενου ἀρπαγέντας ἐξ Ἀθηνῶν χαλκοῦς ἀνδριάντος τοῦ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, τοὺς διοίους ἐπιστρέφει εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ἐξακολουθῶν τὴν πορείαν διὰ τῆς ὁρεινῆς χώρας τῶν Οὐέξιων (ΒΑ. τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τίγρητος) διέρχεται τὰ φυλασσόμενα ὑπὸ Περσῶν στενὰ τῆς Περσίδος καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῶν Περσέπολιν, τῆς διοίας τὰ ἀνάκτορα πυρπολεῖ· ἐκ Περσέπολεως προχωρήσας εἰς Μηδίαν φθάνει εἰς τὰ Ἐκβάτανα καὶ καταδιώκων τὸν Δαρεῖον διέρχεται τὰς Κασπίας πύλας· μαθὼν δὲ ὅτι δὲ σατράπης τῆς Βακτριανῆς Βῆσσος είχεν αἰχμαλωτίσει τὸν Δαρεῖον σπεύδει εἰς καταδίωξιν τοῦ Βῆσσου. Οὐ Βῆσσος θεωρῶν τὸν Δαρεῖον ὡς πρόσκομμα εἰς τὴν πόρειαν του πληγώνει σὺντὸν θανασίμως καὶ ἄφῆσας ἐν τῇ ὅδῳ ἐπιταχύνει τὴν φυγὴν τοῦ· δὲ Ἀλέξανδρος φθάσας ενδισκει τὸν Δαρεῖον νεκρόν. Καταβαλὼν ἔπειτα τοὺς Μάρδους καὶ ὑποτάξας τοὺς Υρωνίους καὶ Παρθναίους εἰσβάλλει εἰς τὴν Ἀρείαν χώραν (τὸ σήμερον Ἀφγανιστάν) καὶ εἰς τὴν χώραν τῶν Δραγγῶν. Ἐκεῖ ὁ Ἀλέξανδρος μὲν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι δὲ Φιλότας, ὁ υἱὸς τοῦ Παρμενίωνος, ἀπὸ σκοποῦ ἀπέκρυψεν ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου καταγγελθεῖσαν τινὰ συνωμοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς του, διατάσσει νὰ φρονεύσουν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν γηραιὸν Παρμενίωνα. Ἐξακολουθῶν τὴν καταδίωξιν τοῦ Βῆσσου προχωρεῖ διὰ τῆς Αραχωσίας καὶ διαβάς τὸν Ἰνδικὸν Καύκασον εἰσβάλλει εἰς τὴν

Βασιλιανήν, τὴν δποίαν ὑποτάσσει ἄνευ μάχης· διαβάς δὲ τὸν Ὡξόν καὶ εἰσελθών εἰς τὴν Σογδιανὴν συλλαμβάνει τὸν ἐνταῦθα καταφυγόντα Βῆσσον, ὅστις ἀκρωτηριασθεὶς θανατώνεται.

Διὰ τῆς Σογδιανῆς ἔπειτα ὁ Ἀλέξανδρος διαβαίνει τὸν Τάναιν ποταμὸν (τὸν καὶ Ἱαεάρεην λεγόμενον) καὶ ὑποτάσσει τοὺς Σκύθας. Τότε ἐφόνευσεν εἰς συμπόσιον καὶ τὸν στρατηγὸν Κλεῖτον, διότι οὗτος περιελθὼν εἰς κατάστασιν μέθης ὅμιλησε μετὰ πολλῆς αὐθαδείας πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον. Μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῶν Σκυθῶν ἐπανέρχεται εἰς τὴν Σογδιανὴν καὶ ὑποτάξεις αὐτὴν ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Παρατακηνῶν, τοὺς δποίους ὑποτάσσει· ἔπειτα διαβάς τὸν Παραπάμισον κατέρχεται διὰ τῆς Νικαίας εἰς τὸν Κωφῆνα ποταμὸν βαδίζων κατὰ τῶν Ἰνδῶν.

Φθάσας εἰς τὴν μεταξὺ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Ὑδάσπου πόλιν Τάξιλα ὑποτάσσει αὐτὴν καὶ ἐπελθὼν κατὰ τοῦ βασιλέως Πώρου νικᾷ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Ὑδάσπου πορευθεὶς πρὸς Α. καὶ διαβάς τοὺς ποταμοὺς Ἀκεσίνην καὶ Ὑδραώτην φθάνει εἰς τὸν Ὑφασιν ποταμόν ἐνταῦθα οἱ στρατιῶται του ἀρνοῦνται νὰ προχωρήσουν περαιτέρῳ· διὰ τοῦτο ἀναγκάζεται νὰ ἐπιστρέψῃ δπίσω.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἐπιβιβασθεὶς μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὰ πλοῖα καταπλέει τὸν Ἰνδὸν ποταμόν· κατὰ τὸν κατιπλούν καθυποτάσσει πλὴν ἄλλων λαῶν τῆς Ἰνδικῆς καὶ τοὺς Μοσλλούς. Ἐξακολουθῶν δὲ τὸν πλοῦν φθάνει εἰς τὴν πόλιν Πάταλα, ἐκ τῆς δποίας τὸν μὲν στόλον ὑπὸ τὸν ναύαρχον Νέαροχον ἀποστέλλει διὰ τοῦ Περσικοῦ κόλπου εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὑφράτου καὶ Τίγρητος, αὐτὸς δὲ ἀποφασίζει νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὴν Ηερσίαν διὰ τῆς Γαδωσίας. Ἐκκινήσας δὲ κατὰ Αὔγουστον τὸν 325 π. Χ. διέρχεται τὴν χώραν τῶν Ἀρβιτῶν καὶ Ὡρειτῶν καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν Γαδωσίαν. Ἄλλος δὲ πορεία διὰ τῆς ξηρᾶς, ἀνέρδου καὶ ἀμμώδους ταύτης χώρας ὑπῆρξεν ἀνιαρὰ καὶ βλαβερωτάτη διὰ τὸν στρατόν, τοῦ δποίου μέγα μέρος ἀπωλέσθη. Ἐξηντλημένοι ὑπὸ τῆς πείνης, τῆς δύνης καὶ τῶν νόσων, καταπελονημένοι, δακένδυτοι, φθάνουν οἱ λοιποὶ περὶ τὸν Λεκέμβριον, δύο ὅλους μῆνας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκ τῶν συνόρων τῆς χώρας τῶν Ὡρειτῶν, εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαδωσίας, τὰ Ποῦρα, δποὺς ὁ Ἀλέξανδρος παρέχει βραχεῖαν ἀνάπταυσιν εἰς τοὺς ταλαιπωρη-

μένους στρατιώτας του. Μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται εἰς τὴν Καρμανίαν, εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς δροίας καταφθάγει καὶ ὁ Νέαρχος μετὰ τοῦ στόλου. Ἐκ Καρμανίας ὁ Ἀλέξανδρος τὸν μὲν Ἡφαιστίωνα μετὺ τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τοῦ στρατοῦ ἀποστέλλει εἰς τὴν Ηερούδην, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ ὑπολοίπου πορεύεται εἰς τὰς Πασαργάδας, ὅπου φθάσας ἐπισκέπτεται τὸν τάφον τοῦ Κύρου τοῦ μεγάλου· τοῦτον δὲ εὑρὼν κατεστραμμένον ἀποκαθιστᾷ εἰς τὴν προτέραν του κατάστασιν.

Ἐκ Πασαργαδῶν πορεύεται εἰς τὴν Περσέπολιν καὶ ἐκ ταύτης διὰ τῶν Περοίδων πυλῶν εἰς τὰ Σοῦσα· ἐνταῦθα τελεῖ τὸν γάμους του κατὰ τὰ περσικὰ ἔθιμα μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαρείου Βαρσίνης, εἰς δὲ τὸν πιστόν του φίλον Ἡφαιστίωνα δίδει ὡς σύζυγον ἄλλην θυγατέρα τοῦ Δαρείου, τὴν Δρύπετιν· προικίζει 80 ἄλλας ἐγκρίτους Περσίδας, τὰς δροίας ἔλαβον συζύγους οἱ στρατηγοί του· ὥσαύτως δίδει πλουσίας δωρεὰς εἰς 10 χιλ. Μακεδόνας νυμφευθέντας Ἀσιάτιδας καὶ εἰς ὅλον τὸν στρατὸν διανέμει 20 χιλ. τάλαντα πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν των καὶ διὰ πλουσίων δώρων καὶ στεφάνων τιμᾶ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις διακριθέντας· εἰς δὲ τὸν Μακεδονικὸν στρατὸν κατατάσσει 30 χιλ. Ηέρσας διπλίσας αὐτοὺς μὲ Μακεδονικὰ ὅπλα καὶ ὀνομάσας Ἐπιγόνους. Ἐκ τῶν Σούσων καταπλέει διὰ τοῦ Εὐλαίου ποταμοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, καὶ ἔπειτα ἀναπλεύσας τὸν Τύγορτα φθάνει εἰς τὴν πόλιν Ὁπιν. Ἐνταῦθα συγκαλέσας τοὺς Μακεδόνας ἀνακοινώνει εἰς αὐτοὺς ὅτι τοὺς κατασταθέντας ἀχρήστους εἰς τὸν πόλεμον ἔνεκα τῆς ἡλικίας καὶ τῶν κακουχιῶν θ' ἀπολύσῃ καὶ θὰ στείλῃ εἰς τὴν πατρίδα ἀνταμείβων αὐτοὺς διὰ δώρων. Τὴν ἀνακοίνωσιν ταύτην θεωρήσαντες οἱ Μακεδόνες ὡς ὕβριν καὶ περιφρόνησιν ἀγανακτοῦν κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, κατὰ τοῦ δροίου ἥσαν δυσηρεστημένοι καὶ διὰ τὴν ὑπὸ αὐτοῦ γενομέγην κατάταξιν εἰς τὸν στρατὸν των τῶν 30 χιλ. Περσῶν καὶ τὴν ἔξοπλισιν αὐτῶν μὲ Μακεδονικὰ ὅπλα· ζητοῦν δὲ πάντες τὴν ἀπόλυσίν των, διὰ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα. Ὁ Ἀλέξανδρος διογισθεὶς κατὰ τῶν Μακεδόνων ἐκφωνεῖ λόγον, ἐν τῷ δροίῳ ὑπενθυμίζει ὅσα αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ του ἐπραξαν ὑπὲρ τοῦ Μακεδονικοῦ ἔθνους· μετὰ ταῦτα ἀποχωρεῖ εἰς τὸ ἐν Ὁπιδι ἀνάκτορα, συγκαλέσας δὲ ἐν αὐτοῖς τοὺς ἐπιλέκτους τῶν Περσῶν διανέμει εἰς αὐτοὺς

τὰς ἡγεμονίας τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ὀνομάζει συγγενεῖς. Ταῦτα μαθόντες οἱ Μακεδόνες ἔχονται πρὸς τὰ ἀνάκτορα καὶ μετὰ διαρύων ζητοῦν παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συγγνώμην· οὗτος συγχωρεῖ πάντας· θυσία δὲ καὶ ἔστιασις ἀπὸ κοινοῦ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἐπισφραγίζουν τὴν συμφιλίωσιν. Εὐθὺς δὲ κατόπιν 10 χιλ. Μακεδόνες, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἀνίκανοι εἰς τὸν πόλεμον, ἔκουσίως δέχονται νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν πατρίδα εἰς τούτους δὲ Ἀλέξανδρος δίδει τὸν μισθὸν μέχρι τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἀφίξεως των, ὃς δῶρον δὲ ἀνὰ ἐν τάλαντον ἀποστέλλει δὲ ὡς στρατηγὸν αὐτῶν τὸν πιστόν του Κράτερον. Ἐκ τῆς Ὡπιδος δὲ Ἀλέξανδρος πορεύεται εἰς τὰ Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας· ἐνταῦθα τελεῖ θυσίας καὶ ἀγῶνας μουσικοὺς καὶ γυμνικοὺς καὶ συμπόσια· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν διασκεδάσεων ἀπομνήσκει αἴφνιης δὲ ἐπιστήθιος φίλος του Ἡφαιστίων καὶ δὲ θάνατος τούτου παρὰ πολὺ λυπεῖ τὸν βασιλέα. Ἐξ Ἐκβατάνων ἐπέρχεται κατὰ τῶν δρεινῶν καὶ ληστρικῶν Κοσσαίων καὶ μετὰ τὴν καθυπόταξιν τούτων μεταβαίνει εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου δέχεται πρεσβείας ἐξ ὅλων σχεδὸν τῶν λαῶν τῆς γῆς, οἱ ὅποιοι ἐπαινοῦν καὶ στεφανώνουν αὐτὸν διὰ τὰ κατορθώματά του. Ἐν φ' δὲ ἐν Βαβυλῶνι παρεσκεύαζε μεγάλην ναυτικὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Ἀραβίας, μετὰ θυσίαν καὶ εὑωχίαν ἀσθενήσας ἐκ σφραγίδος πυρετοῦ ἀπομνήσκει τὸν Ἰούνιον τοῦ 323 π. Χ.].



ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ



ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ  
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Κεφ. 1.

*παρέρχομαι* πορεύομαι. — *στρατιὰ* ἐκστρατεία. — *ἔξηγος* μαί τινος προηγοῦμαι, εἶμαι ἡγεμών τινος. — *νεωτερίζω* τι πικειρῶ νεωτερισμούς τινας, δεικνύομαι κάπως στασιαστικός. — *ἄττα=τινά.* — *ἔφοδος* ἐμφάνισις — ἐς τιμὴν συγχωρῶ τινι τιμητικῶς παραχωρῶ εἰς τινα. — *στόλος* ἐκστρατεία.

Κεφ. 11.

§ 3-4. *ἔξελαύνω* ἐφ' Ἐλλησπόντου ἔξομιδ, ἔκινδ πρὸς τὸν Ἐλλ. — *ἐπιτρέπω* τινὶ τι ἀναθέτω εἰς τινα τὴν διαχείρισιν τινος. — *στόλος* πορεία. — *παραμείβω* τὸ Πάγγαιον τὴν (ὅδον) ὃς ἐπ' Ἀβδηρα παρακάμψας τὸ Πάγγ. βαδίζω τὴν ὅδον τὴν φέρουσαν εἰς Ἀβδ. — *ἐπὶ* θαλάσσῃ φυσισμένος παραθαλάσσιος. — *ἔνθεν=έντευθεν*. — *εὐπετῶς* ἐνκόλως.

§ 5. *ἔξόρμησις* ἔκκινησις. — *ἄμ* Ἀγαμ. μετὰ τοῦ Ἀγαμ. — *ο νοῦς* ὁ σκοπός. — *οἱ=αὐτῷ* (τῷ Ἀλ.). — *Πρωτεσίλαος* ὕρως τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐκ Θεσσαλίας πρῶτος ἀποβιβασθεὶς εἰς τὴν Ασιατικὴν ἀκτὴν ἐφορεύθη ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος.

§ 6. *ἡ ἵππος* τὸ ἵππον. — *κατᾶραι* τοῦ καταπλέω. — *ὁ λόγος κατέχει* ἡ παράδοσις ἐπικρατεῖ, λέγουσιν ὁ πλείων λόγος κατέχει ἡ κοινὴ παράδοσις ἐπικρατεῖ. — *στρατηγὶς ναῦς* ναυαρχίς. — *διαβάλλω* διαπεραιώμαι. — *σπένδω* κάμινον σπονδὴν (δηλ. θυσίαν δι' οἴνου). — *πόντος* θάλασσα.

§ 7. *στέλλομαι* ἔκινδ, ἐκπλέω. — *ἀναθεῖναι* τοῦ *ἀνατίθημι* ἀφιερώνω. — *καθελεῖν* τοῦ *καθαιρῶ* καταβιβάζω καὶ παραλαμβάνω. — *ἔργον* πόλεμος. — *Ἐρκετος* διότι είχεν εἰς τὸ ἔργος, τὸ προαύλιον, βωμὸν ὃς θεὸς προστάτης τῆς οἰκίας. — *μηνιν τῷ γένει τὴν δογὴν* κατὰ τοῦ γένους. — *παραιτοῦμαι* ζητῶ ν' ἀποτρέψω. — *Νεοπτολέμῳ...*, ὁ Νεοπτόλεμος, ὁ νίδος τοῦ Ἀ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χιλλέως, είχε φονεύσει τὸν γηραιὸν Ηρίαμον παρὰ τὸν βώμὸν τοῦ Ἐρκείου Διός. — ὁ δὴ ἐς αὐτὸν καθῆκε (τοῦ καθῆκω) τὸ ὄποιον, ὃς γνωστόν, μέχοις αὐτοῦ τοῦ Ἀλεξ. κατίργητο· ὁ Ἀλέξ. πρὸς μητὸς κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τῶν Αἰακιδῶν, εἰς τὸ ὄποιον ἀνῆκον καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Νεοπτόλεμος.

§ 8. ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦτον. — ἐπιχώριοι ἐγχώριοι. — ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην διὰ τὴν δόξαν του (ἴνα δοξασθῆ) παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις.

### Κεφ. 12.

§ 6—7. δύναμις στρατός. — παραμείβω παρέρχομαι — δρῶν = δρέων. — τὰ Ἰδαῖα ὅρη τὸ ὄφος Ἰδη. — ἐκδιδοῦ = ἐκδίδωσι · ἐκδίδωμι ἐκβάλλω. — σκοποὶ πρόσκοποι, στρατιῶται προπορευόμενοι πρὸς κατόπιευσιν. — αὐτῷ ὥπ' αὐτοῦ. — τῶν ἔταιρων τὴν ἔλην τὴν ἔλην τοῦ βαρέος ἴππικοῦ· ἐν τῷ βαρεῖ ἴππικῷ τὴν πρώτην τάξιν εἶλον οἱ ἵππεῖς οἱ στρατολογούμενοι ἐκ τῶν εὐγενῶν Μακεδόνων καὶ ὀνομαζόμενοι ἔταιροι (οἱ ἔταιροι ἵππεῖς, η ἵππος η ἔταιρική, η τῶν ἔταιρων ἵππος). οὗτοι διηγοῦντο εἰς δικτὸν συνήμφως ἔλας ἐκάστη ἔλη εἶχεν 150—300 ἄνδρας. — πρόδρομοι οἱ ἑλαφρῶς ὠπλισμένοι ἵππεῖς. — πάροδος διέλευσις. — ἐνδίδομαι πρός τινος παραδίδομαι ὑπό τινος.

§ 8—10. ύπαρχος ὁ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ σατράπου, ὁ ὑποσατράπης. — ὑπὲρ = περί. — τὰ παρόντα η παροῦσα κατάστασις τῶν πραγμάτων. — διὰ κινδύνου ἔρχομαι πρός τινα δικινδυνεύω μαζόμενος πρός τινα. — περίειμι τινός τινι είμαι ὑπέρτερος τινος κατά τι. — προέρχομαι ὑποχωρῶ. — χιλὸς χόρτος. — σύλλογος συνέλευσις. — περιορῶ ἐπιτρέπω. — οἱ ὑπό τινι τεταγμένοι οἱ ὑπῆκοοι τινος. — Ἀρσίτη = τῇ Ἀρσίτου γνώμῃ. — τριβὴ βραδύτης ἀναβολή. — τῆς ἐκ βασιλέως τιμῆς οὕνεκα ίνα διατηρῇ τὴν παρὰ τῷ μ. βασιλεῖ ὑπόληψίν του.

### Κεφ. 13.

§ 1—2. οἱ προκατασκεψόμενοι ἐκεῖνοι, οἱ ὄποιοι ἔμελλον νὰ κατοπτεύσουν (προηγουμένως). — σαρισσοφρόοι οἱ φέροντες σάρισσαν, μακρὸν Μακεδονικὸν δόρυ 14—16 ποδῶν μήκους τῶν πεζῶν, βραχύτερον δὲ καὶ ἑλαφρότερον τῶν ἴππεων. — ἐφεστάναι δτι είχον σταθῆ.

§ 3—5. ὡς ἔχομεν ὅπως εὐδισκόμεθα (δηλ. συντεταγμένοι). — λείπομαι τινός τινι εἴμαι κατώτερος (ἀσθενέστερός) τινος κατά τι. — αὐλίζομαι στρατοπεδεύω. — ταύτη ἔνεκα τούτου. — παρέχει (ἀπόδοσ.) εἶναι δυνατόν. — ἔωθεν ἀπὸ προΐας, τὸ προϊ. — διαβάλλω τὸν πόρον διαπερῶ τὸν ποταμόν. — ὑποφθάνω προλαμβάνω. — μοι δοκοῦμεν = δοκῶ. — ἐπιχειρῶ τῷ ἔργῳ ἀρχῆς τὴν μάχην. — ἐν μετώπῳ = ἐπὶ φάλαγγος ή ἐν φάλαγγι ἐν ἐκτεταμένῃ γραμμῇ. — εἰσὶν αἱ αὐτῶν (εἰσιν) = τινὲς αὐτῶν (δηλ. τῶν ὄχθων) εἰσι. — κατὰ κέρας ἐν μικρῷ σειρᾷ (ἀντίθ. τοῦ ἐν μετώπῳ). — ἥπερ ἀσθενέστατον (δηλ. ἔστι) ὅπου ἡ παράταξις ἡμῶν εἶναι ἀσθενεστάτη, ἐν ἡ παρατάξει ἡμεῖς εἴμεθα ἀσθενέστατοι. — ἐκβαίνουσιν (ἡμῖν) ἐπικείσονται ἐὰν εἰσέμεθα δόθεντα. — ἐκβαίνωμεν, θὰ ἐπιτεθοῦν καθ' ἡμῶν. — σφάλμα ἀτύχημα. — ἐξ τὰ παρόντα = ἐν τῷ παρόντι. — χαλεπὸς ἐπιζήμιος. — κοίτης ἐκβασίς. — σφαλερὸς ἐπικίνδυνος.

§ 6—7. ἐκφαυλίζω ἔξευτελίζω, περιφρονητικῶς δημομάζω. — εἴργω ἐμποδίζω. — ὡς ἔχομεν ἄνευ ἀναβολῆς, εὐθύνε. — πρὸς Μακεδ. τῆς δόξης = πρὸς τῆς δόξης τῶν Μακεδ. ἀριθμῶν εἰς τὴν δόξαν τῶν Μ. — δέξιτης δομητικότης. — ποιοῦμαι = ηγοῦμαι. — τοῦ σφῶν δέους τοῦ φόβου των (πρὸς ἡμᾶς).

#### Κεφ. 14.

§ 1—3. ηγοῦμαι ἀναλαμβάνω τὴν διοίκησιν. — παράγω προχωρῶ. — προετάχθησαν τοῦ δεξιοῦ ἐτάγμησαν εἰς τὸ ἀκρότατον δεξιὸν κέρας — τοὺς ἐταίρους τοὺς ἱππέας ἵδ. σελ. 64. — ἐπιτάττομαι τινι τάσσομαι πλησίον τινός. — ἔχομαι τινος εἴμαι πλησίον τινός. — οἱ ὑπασπισταὶ τῶν ἐταίρων σῶμα ἐλαφροῦ πεζικοῦ ἀντιστοιχοῦ πρὸς τὸ σῶμα τῶν Ἑλλήνων πελταστῶν. — ἐπὶ τούτοις (δηλ. ἐτάχθη) πλησίον τούτων... — ἡ φάλαγξ = ἡ τάξις τὸ τάγμα. — ἐπὶ δὲ πλησίον δέ. — ἡ Φιλίππου, τοῦ νίοῦ τοῦ Μαχάτα. — ἔστ' ἐπὶ τι μέχρι τινός. — τάξις παράταξις.

§ 4. ἀποδέω ὑπολείπομαι. — παρατείνω τῷ ποταμῷ παρατάσσω κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ. — ὑπερδέξιος ὑπερύψηλος. — τὰ χωρία τὸ ἔδαφος. — ἡ ταύτη ὅπου... ἐκεῖ. — ἡ ἐνπλήξει φεραπεία ή μετὰ σεβασμοῦ πρόθυμος ὑπηρεσία — κατὰ ἀπέναντι. — ἐπέχω ἔχω θέσιν, εὐδίσκουμαι. — ἐπέταξαν τῇ ὄχθῃ παρέταξαν παρὰ τὴν ὄχθην.

§ 5—7. ἀκρον ὅχθη.—**ὑπὸ τοῦ δκνεῖν** ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο.  
—τὸ μέλλον ἡ (ἄγνωστος) μέλλουσα ἔκβασις (τοῦ ἀγῶνος).—**ἐγκελεύομαι τινὶ** προτρέπω τινά.—**ἀγαθὸς** ἀνδρεῖος.—**καὶ μὴν** καὶ μάλιστα.—**προεμβάλλω** εἰσέρχομαι (ἥπτομαι) πρῶτος.—**ἡγεμονία** ἡ πρώτη θέσις, τὴν δοπίαν τὰ διάφορα σώματα τοῦ στρατοῦ διαδοχικῶς ἐλάμβανον καθ' ἑκάστην ἡμέραν. —**ὑπὸ σαλπίγγων** ὑπὸ τὸν ἥχον τῶν σαλπίγγων.—**\*Ἐνυάλιος** θεὸς τοῦ πολέμου.—**παρατείνω** ἐκτείνω.—**ἡ παρεῖλκε τὸ φεῦμα** κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὁρέων.—**κατὰ κέρας** ἐκ τῶν πλαγίων.—**προσπίπτω τινὶ** ἐπιπίπτω κατά τινος.—**ἀνυστὸν** δυνατόν.—**τῇ φάλαγγῃ=ἐν μετώπῳ** (κεφ. 13, § 14). —**προσμείγνυμι τινὶ** συμπλέκομαι πρός τινα.

### Κεφ. 15.

§ 1—2. **προσέχω πλησιάζω**.—**καὶ αὐτοί,** δηλ., ἐπέχοντες τεταγμένοι ὅντες.—**βάλλω** δίπτω ἀκόντια.—**ἐξ ὑπερδεξίου** ἐξ ὑψηλῶν θέσεων. —**χθαμαλὸς** χαμηλός ἢν ὠθισμὸς τῶν ἵππεων=ἐωθιστὸν οἱ ἵππεῖς (τῶν δύο στρατῶν). —**τῶν μέν...τῶν δὲ** (δηλ., πειρωμένων)=οἱ (αἰτλγ.) ἐπειρῶντο οἱ μὲν ἐκβαίνειν...οἱ δὲ εἴργειν...—**παλτῶν ἄφεσις** (ἢν)=ἀφίετο παλτά παλτῶν ἀκόντιον. —**ξυστὸν δόρυ**. —**ἐξ οὐ βεβαίου** ἐξ ἐπισφαλοῦς ἐδάφους (ῶς ὅντος τούτου λασπώδους καὶ δλισθητοῦ).—**οἱ δὲ Πέρσαι** ἐξ...=οἱ δὲ Π. οὐκ ἐκανοπάθουν μαχόμενοι ἐξ...—**ἄλλως τε καὶ πρὸς τούτοις ἀκόμη.**—**κινδυνεύω μά/ομαι**.

§ 3—5. **ξεμμείγνυμι τινὶ** συμπλέκομαι πρός τινα.—**ἀποκλίνω** καταφεύγω.—**πελάξω πλησιάζω**.—**ἄμα οἴ=μεθ'** ἐσυτοῦ.—**ἴνα ὅπου**.—**τὸ πᾶν στῆφος** τὸ πυκνότατον πλῆθος.—**ξυνειστήκει εἴχε** συναφθῆ.—**ἄλλαι ἐπ'** ἄλλαις ἡ μία τάξις κατόπιν τῆς ἄλλης. —**τι ἐώκει** δροίαζε κάπως. —**ξυνέχομαι** συνωθοῦμαι.—**οἱ μέν...οἱ δέ,** δηλ., πειρώμενοι. —**ἐξῶσαι τοῦ ἐξωθῶ**.—**ἔς ἄπαν παντελῶς**. —**βιάζομαι τινα** βιαίως ἐξωθῶ τινα.—**κρανέῖνος** κατεσκευασμένος ἐκ ξύλου κρανεῖται.

§ 6. **ἔνθα δὴ τότε ἀρριβῶς**.—**ἀναβολεὺς** ὁ ὑποβοηθῶν τινα νὰ ἀναβῇ εἰς ἵππον.—**πονοῦμαι** μετὰ κόπου (κρατερῶς) ἀγωνίζομαι.—**κεκλασμένος** τοῦ **κλῶμαι** θραύσομαι.—**οὐκ ἀφανῶς γενναίως**.

§ 7—8. *καὶ δὲ καὶ οὗτος.* — *προϊππεύω* ἔφιππος προχωρῶ. — *ἐπάγω ὕσπερ* ἔμβολον τῶν ἵππων ἄγω τοὺς ἵππους ἐν σφηνοειδεῖ παρατάξει. — *ἔξελαύνω* ἔξελαύνω. — *παίω* κτυπῶ. — *καταβάλλει* δίπτει (νεκρὸν) κάτω (ἀπὸ τοῦ ἵππου). — *\*Ροισάκης* ἀδελφὸς τοῦ Μιθριδάτου. — *κοπίς* ξίφος καμπύλον. — *τὴν πληγὴν* ἔσχε τὸ κτύπημα (τῆς κοπίδος) ἐσταμάτησε, ἐματαίωσε. — *ἀνετέτατο* εἶχεν ὑφώσει — *ἐπεκβαίνω* ἔξερχομαι κατόπιν. — *ἀεὶ συνεχῶς.* — *προχωρεῖ* εἶναι δυνατόν. — *προσγίγνομαι τινι* ἔνοιμαι μετά τινος.

### Κεφ. 16.

§ 1. *ἔγκλινω* ὑποχωρῶ. — *προκινδυνεύω* μάχομαι ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ. — *ἐνδίδωμι* = *ἔγκλινω*. — *παραρρήγνυμαι* ἀποσπῶμαι (ἀπὸ τῆς γραμμῆς τῆς παρατάξεως). — *τὰ ἐφ' ἐκάτερα* ἀμφότεραι αἱ πτέρυγες. — *καρτερὰ* γενική.

§ 2—3. *ἐκτρέπομαι* ἐπί τινα στρέφομαι κατά τινος. — *ἐκπλήξει* τοῦ παραλόγου ἐξ ἐκπλήξεως διὰ τὸ ἀποσδόκητον (ιόλημα τῶν M.). — *βέβαιος λογισμὸς* ἀσφαλῆς ὑπολογισμός, σταθερὰς ἀπόφασις — *πάντη* ἐξ ὅλων τῶν μερῶν. — *ἐν μέσῳ .. αὐτοὺς* ἀντοὺς συλληφθέντας ἐν τῷ μέσῳ. — *δι' δλίγον* ἐντὸς δλίγον χρόνου — *ὅτι μὴ=εί μὴ* ἐκτὸς ἐάν. — *πταῖσμα* ἥττα.

§ 4—5. *εἰκὼν* ἀνδριάς. — *Δῖον* πόλις τῆς Μακεδονίας παρὰ τὸν Θεομαϊκὸν κόλπον εἰς τὸν ποόποδας τοῦ Ὀλύμπου ἐνταῦθα ἴσταντο καὶ οἱ ἀνδριάντες τῶν Μακεδόνων βασιλέων. — *Δύσιππος* ἐπιφανῆς γλύπτης ἐκ Σικυῶνος (330 π. Χ.). — *\*Ἀλέξανδρον* ἐποίει ἀνδριάντας τοῦ Ἀλεξ. κατεσκενάζε. — *προκριθεὶς* προτιμηθείς. — *κόσμος* τιμai (στρατιωτικά). — *ἀτέλεια* τῶν κατὰ τὴν χώραν (γιγνομένων) ἀπάλλαγὴ ἀπὸ τοῦ φόρου τῶν γιωργικῶν προϊόντων. — *λειτουργία* τῷ σώματi σωματικὴ ὑπηρεσία, ἀγγαρεία. — *εἰσφοραὶ* κατὰ τὰς κτήσεις ἐκάστων συνεισφοραὶ ἀνάλογοι πρὸς τὰς περιουσίας ἐκάστων. — *ἐπέρχομαι* ἐπισκέπτομαι. — *παρασχὼν* οἱ ἐπιτρέψας εἰς αὐτὸν (διηλ. εἰς ἔκαστον τῶν τετρωμένων).

§ 6—7. *δήσας* ἐν *πέδαις* δέσας δὲ χειροπέδας. — *ἔργαζε-* σθαι, δηλ. τὴν γῆν. — *παρὰ τὰ δόξαντα κοινῆ τοῖς* *\*Ἐλλησι* ἐναντίον τῆς κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ελλ. (ἐν Κορίνθῳ). — *ἀνά-θημα* ἀφιέωμα. — *ἐν πόλει* ἐν τῇ ἀκροπόλει.

## ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Κεφ. 3.

§ 1. **παρέρχομαι** φθάνω, εἰσέρχομαι. — **ἄκρα** ἀκρόπολις. — **ἴνα** ὅπου. — **Γόρδιος** βασιλεὺς τῆς Φρυγίας. — **ξυγὸς** τὸ ξύλον τὸ σταυροειδῶς κείμενον ἐπὶ τοῦ **φυμοῦ** (τοῦ μακροῦ ξύλου τοῦ ἔκτεινομένου ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ἄξονος μέχρι τοῦ ξυγοῦ).

§ 2—3. **λόγος πολὺς κατεῖχεν** ὑπῆρχε παράδοσις λίαν διαδεδομένη. — **πρόσχωρος** γείτων. — **άμαξεύω** ἀμαξηλατῶ, διευθύνω ἀμαξαν. — **ἀρῶ (-ώ)** ἀροτριῶ. — **βουλυτὸς** ἐσπέρα. — **ὅψις** θέαμα, ἐμφάνισις. — **κοινῷ** ἀνακοινώνω. — **ὑπὲρ τοῦ θείου περὶ τοῦ θείου τούτου σημείου.** — **Τελμισσεῖς κάτοικοι τῆς Τελμισσοῦ**, πόλεως τῆς Καρίας. — **σοφὸς, ἔξηγετος** ίκανὸς εἰς τὸ νὰ ἔξηγῃ. — **ἀπὸ γένους** ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, κληρονομικῶς. — **μαντεία** μαντικὴ τέχνη.

§ 4. **προσάγω τινὶ πλησιάζω τινά.** — **ὅπως οἱ...** ἔσχε πῶς συνέβη εἰς αὐτόν. — **ξυνεπισπομένην οἱ τὴν θυσίαν αὐτὴν ἔξηγήσασθαι** νῦν ἀκολουθήσῃ αὐτὸν καὶ αὐτὴ νὰ ὑποδείξῃ τὸν τοόπον τῆς θυσίας. — **ὑποτίθεμαι** ὑποδεικνύω. — **ξυγγίγνομαι ἐπὶ γάμῳ τινὶ νυμφεύομαι τινά.**

§ 5—6. **καλὸς ώραιος.** — **στάσει πιέζεσθαι ἐν σφίσι = στασιάζειν ἄλληλοις.** — **ἐπιστῆναι** ὅτι παρουσιάσθη. — **ξυμβαλόντες τὸ μαντεῖον** ἀφ' οὗ συνεδύασαν τὸν δοθέντα αὐτοῖς χρησμὸν (καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀμάξης). — **φράξω** λέγω, ὑποδεικνύω. — **χαριστήριον (δῶρον)** ὡς εὐχαριστήριον. — **ἐπὶ τῇ πομπῇ τοῦ ἀετοῦ** διότι οὗτος (ὁ Ζεὺς) ἀπέστειλεν (εἰς αὐτὸν) τὸν ἀετόν. — **μυθεύεται** λέγεται. — **χρῆναι** ὅτι πεποιημένον ἔτο.

§ 7—8. **ἀπόρως ἔχω** ἀπορῶ, δὲν δύναμαι. — **περιορῶ** ἀφήνω. — **μὴ ἐργάσηται** μήπως προξενήσῃ. — **κίνησις** ἐρεθισμός, κακὴ ἐντύπωσις. — **Ἄριστόβουλος** συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Ἀλεξ. ἔγραφεν ἴστορίαν τῶν πολέμων αὐτοῦ, διασθεῖσαν ἐν ἀποσπάσμασι μόνον. — **ἔξελόντα** ἀφ' οὗ ἀφήρεσε. — **ἔστωρ πασσαλίσκος.** — **τύλος** ξύλινον καρφίον μετὰ κεφαλῆς εἰς τὸ ἄκρον. — **διαβάλλομαι** διαπερῶμαι. — **διαμπάξ** πέρα-πέρα. — **ξυνέχω** συγκρατῶ. — **δ' οὖν** πάντως ὅμως. — **ἀπαλλάττομαι** ἀπό τυνος καταλείπω τι. — **ώς τοῦ λογίου** ξυμβεβηκότος μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ χρησμὸς εἶχεν ἐκπληρωθῆ. — **σέλας** λάμπη.

ψις, ἀστραπή, — ἐπισημαίνω ἐπιβεβαιώνω. — ἐπὶ τούτοις ἔνεκα τούτων. — φαίνω φανερώνω.

#### Κεφ. 4.

§ 7—8. δίπτω δίπτω τὸν ἑαυτόν μου, δίπτουμαι. — *νήχομαι* κοινωβῶ. — *καύματι* ἔχομαι υπὸ ζέστης κατέλομαι. — *οἷα* ἀνισχονσῶν τῶν πηγῶν οἱ ἐπειδὴ ἄρχονται αἱ πηγαὶ αὐτοῦ, πηγαῖσι. — *θέρμη* πυρετός. — *ξυνόντα* φύλον, ἀκόλουθον. — τὰ ἀμφὶ *ἰατρικὴν* εἰς τὰ ἰατρικὰ ζητήματα. — *ἐς τὰ μάλιστα* πιστεύομαι ἀπολαύω μεγίστης ἐμπιστοσύνης. — *ἀδόκιμος* ἀσημος, ἀφανῆς. — *καθαίρω* τινὰ φαρμάκῳ παρέλω εἰς τινὰ καθαρικὸν φάρμακον.

§ 9—11. *κύλιξ* ποτήριον — *δόμοῦ* συγχρόνως. — *ἔνδηλος* καταφανῆς. — *καλῶς* οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρμάκου ώς πρὸς τὸ φάρμακον οὐδεμίαν ἀνησυχίαν εἶχεν. — *ἐπαγγέλλομαι* ὑπόσχομαι. — *ὅαιζω* καλυτερεύω. — *βέβαιος* ἐς τὸ ἀνύποπτον βέβαιος ὅτι οὐδεμίαν υποφίαν εἶχεν εἰς τὴν εἰλικρίνειαν αὐτῶν. — *ἔρρωμένος* θαυμαλέος.

#### Κεφ. 7.

§ 3. *παρακαλῶ* προτρέπω. — *ἐκ τῶν ἥδη κεκινδυνευμένων σφίσι* *καλῶς* ἐκ τῶν μέχρι τοῦτο ἀγώνων, οἱ ὅποι εἴχον διεξαχθῆ ὑπὲν αὐτῶν ἐνδόξως. — *στρατηγεῖ* διευθύνει τὸν ἀγῶνα, — *ἄγω* ἐπὶ *νοῦν τινι* ἐμβάλλω εἰς τὸν νοῦν τινος. — *καθείργυνμι* ἐγκλείω. — *ἐκ τῆς εὐρείας πεδιάδος τῶν Σώκων*, ἔνθα τὸ πρῶτον εἴχε στρατοπεδεύσει ὁ Δαρεῖος, εἰς τὴν στρενὴν παφάλιον πεδιάδα τοῦ Πεντάρου, ἔνθα γὰρ ἦτο ἐστρατοπεδευμένος. — *ἴνα* ὅπου. — *ξύμμετρον χωρίον* κατάλληλος τοποθεσία. — *ἀχρεῖος* ἀκριβηστος, ἀνωφελῆς. — *παραπλήσιος* ὅμοιος.

§ 4—5. *τρυφᾶσι* (μτχ.) οἱ ὅποι ζοῦν βίον τρυφηλόν, μαλθακόν. — *ἄλλως τε καὶ* καὶ πρὸς τούτοις ἀκόμη. — *ἐς χεῖρας* *ἥκω* συμπλέκομαι. — *ξὺν σφίσι=σὺν ἑαυτοῖς* (τοῖς Μακεδ.). — *ἀπονος* δυνηός. — *μαλακός* μαλθακός. — *ἐπὶ δὲ* πρὸς τούτοις δέ. — *ἀντιστρατηγῶ τινι* ως στρατηγὸς εἴμαι παρατεταγμένος ἐναντίον τινός.  
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

§ 6—7. ἐς πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος εἰς ἀπόδειξιν τῆς ὑπεροχῆς αὐτῶν (τῶν Μακ.) ἐν τῷ ἀγῶνι.—ἐπεξήει διηγεῖτο, ἔλεγε, — κρατῶ νικῶ. — ὅτι περ ὄφελός (ἐστι) τοὺς ἀρίστους, τὸ ἄνθισ — ἐπὶ τῷδε τῷ ἀγῶνι μετὰ τοῦτον τὸν ἀγῶνα. — ὅτι μὴ εἰ μή. — ἐπὶ τούτοις μετὰ ταῦτα — τὰ ἐς τὸ κοινὸν ξὺν λαμπρότητι ηδη πεποραγμένα αἱ μέραι τοῦτο πεποραγμέναι ἀπὸ κοινοῦ λαμπραὶ πράξεις.—καὶ εἰ δή τω ἵδια τι διαπρεπὲς ἐς κάλλος τετολμημένον (ῆν) καὶ ἀν μᾶλιστα ὑπὸ τίνος ἀτομικῶς εἶχε διαπραχθῆ τολμηρόν τι ἔργον ἔξοχον καὶ ἔνδοξον. — ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἔνεκα τοῦ ἔργου τούτου (τοῦ τολμήματος). — ἀνακαλῶ προσφωνῶ.—τὸ αὐτοῦ οὐκ ἀκίνδυνον τὸ διφοκίνδυνον αὐτοῦ.—ώς ἀνεπαχθέστατα χωρὶς διόλου νὰ καταστῇ διχληρός (διὰ τῆς μεγαλανχίας του) ἐπομένως: τὰ μᾶλιστα μετριοφόροντος.

§ 8—9. ἄμα Ξεν.=σὺν Ξεν.—ἐς μνήμην ἐλθεῖν=ἀναμνησθῆναι. — οὐδέν τι σφίσιν ἐπεοικότες ἐν φῷ οὐδόλως ὕμοιάζον (ἡδύναντο νὰ συγκοιμοῦν) πρὸς αὐτοὺς (τοὺς Μακ.)—ἀξίωσις ἀξία.—ὅτι μὴ ἐκτός.—αὐτοσχεδιάζομαι ἐκ τοῦ προγείου παρασκευάζομαι. — κατιόντων τοῦ κατέρχομαι ἐπιστρέφω.—ἐπιγίγνομαι τινι ἐπιπίπτῳ κατά τίνος, προσβάλλω τινά.—ἐπῆλθον διῆλθον. — ὅσα τ' ἄλλα . . . εἰκός (ἐστι), δηλ., ἐπεδείνυνε καὶ ὅσα ἄλλα . . . πρέπον εἶναι . . . ἀνέφερε.—ἐν τῷ τοιῷδε ἐν τοιαύτῃ περιστάσει. — πρὸ τῶν κινδύνων πρὸ τῆς μάχης.—παράκλησις παρόρμησις.—ἄλλος ἄλλοθεν πανταχόθεν. — δεξιοῦμαι χαιρετίζω λαμβάνω τὴν δεξιάν. — τῷ λόγῳ ἐπαίροντες διὰ τῆς παρορμήσεώς των ἔξαπτοντες.

## Κεφ. 12.

§ 3—4. ἐπανῆκεν εἰς τὸ στρατόπεδον. — παρελθόντα = εἰσελθόντα.—ἔξηρημένη ἦν αὐτῷ ὡς ἔξαιρετῶν δῶρον εἴχε δοθῆ εἰς αὐτὸν (ὑπὸ τῶν Μακ.).—πυθέσθαι ὅτι ἥρωτησεν. οὕτινες (εἰσι)=τίνες εἰσίν.—ἀνθ' ὅτου ἔνεκα τίνος — καὶ τινα ἔξαγγεῖλαι καὶ ὅτι ἀπεκρίθη τις. — κάνδυς μανδύας.—ώς ἐπὶ τεθνεῶσι Δαρ. νομίζουσαι ὅτι δὲ Δαρ. ἔχει φονευθῆ. — ἀνοιμώζω θρηνῶ μεγαλοφόρωντος.

§ 5. ἐντέλλομαι παραγγέλλω.—φράζω = ; (κεφ. 3, § 6).—θεραπεία βασιλικὴ οἱ βασιλικοὶ θεράποντες, οἱ αὐλικοί.—ξυν-

**χωρῶ παραχωρῶ.** — **κόσμος** τιμᾶ (βασιλικά). — **κατ' ἔχθραν** ἔνεκα προσωπικῆς ἔχθρας. — **γενέσθαι οἱ τὸν πόλεμον=πολεμῆσαι αὐτόν.** — **ἀρχὴ κυριαρχία.** — **διαπεπολέμηται ἐννόμως** ἔχει διεξαχθῆ ὁ πόλεμος (νπ' αὐτοῦ) νομίως. — **Πτολεμαῖος** στρατηγὸς καὶ πιστὸς φύλος τοῦ Ἀλεξ., μετὰ τοῦ ὅποιου καὶ συνεξεστράτευσεν εἰς Ἀσίαν· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξ. ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Συνέγραφεν ἀπομνημονεύματα τοῦ Ἀλεξ., τῶν ὅποιων ἀποσπάσματα μόνον ἔσωθησαν.

§ 6—7. **λόγος ἔχει = λόγος κατέχει** (I, 11, § 6). — **ἀμφιγνοῶ** εὑρίσκομαι ἐν ἀμφιβολίᾳ. — **ὅστις αὐτοῖν εἴη = τίς αὐτῶν ἦν.** — **ἔσταλθαι τοῦ στέλλομαι στολῆσσαι.** — **μεῖζων** ὑψηλότερος. — **καταιδοῦμαι τινι καταντροπιᾶσσαι** διά τι. — **διαμαρτία** πλάνη, λάθος.

§ 8. **πάντη κατὰ πάντα, δῆλος.** — **ἀναγράφω** ἔκθέτω, ἀναφέω. — **κατοίκτισις** οἰκτος. — **πίστις** ἐμπιστοσύνη. — **πιθανὸς** πιστευτός, ικανός. — **ώς ἂν πράξας καὶ εἰπὼν** ὅτι ἥδυνατο νὰ πράξῃ καὶ νὰ εἴπῃ. — **καὶ ἐπὶ τῷδε ἀκόμη καὶ διὰ τοῦτο.**

#### Κεφ. 14.

§ 1—3. **ἀπὸ γλώσσης προφορικῶς.** — **Ἄρταξέρξην** τὸν Ὁζον, βασιλεύσαντα ἀπὸ τοῦ 362—339 π. Χ. — **ῆρξεν ἀδικίας** ἀποστεύλας τῷ 336 π. Χ. τὸν Ἀτταλον καὶ τὸν Παριενίωνα εἰς τὴν Ἀσίαν ποὺς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν αὐτῇ Ἑλλήνων ἀπὸ τῶν Ηεροῦν. — **ἔξ οὖ (χρόνου)** ἀφ' ὅτου. — **ἄχαρις** δυσάρεστος, κακός. — **ἀμύνω** βοηθῶ. — **ἀνασώζω τὴν ἀρχὴν κινδυνεῦον τὸ κράτος σώζω.** — **τῷ = τινι.** — **ὑπὲρ περί.** — **τὰ πιστὰ** αἱ ἔνορκοι διαβεβαιώσεις. — **ὑπὲρ Ἀλεξ.** ἐξ ὄντυματος τοῦ Ἀλεξ.

§ 4—6. **ἀντιγράφω** ἔγγραφως (δι' ἐπιστολῆς) ἀπαντῶ. — **ὑπαρξάντων,** δηλ. τῆς ἔχθρας. — **ὑπάρχω** κάμνω ἀργήν. — **Πέρινθος** πόλις τῆς Θράκης εἰς τὴν Προποντίδα πολιορκηθεῖσα τῷ 341 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Φίλιππου ἔσωθη διὰ τῆς βοηθείας τῶν Ηεροῦν. — **τοῦ πατρὸς ἀποθανόντος** ὁ Φίλιππος ἐδολοφονήθη τῷ 336 π. Χ. ἐν Αἰγαῖς ὑπὸ τινος τῶν σωματοφυλάκων του καλούμενου Παυσανίου. — **συνετάξατε ἐβάλατε** — **κομπάζω** διακηρύττω κανόμενον. — **Βαγώας** Αἰγύπτιος δηλητηριάσας τὸν Ἀλεξ. τοῦ ὅποιοι ἦτο ἀντικός, καὶ αναβιβάσας ής τὸν υἱόνον

τὸν υἱὸν αὐτοῦ "Αρσην" ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἐδολοφόνησε κατόπιν καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον τὸν φίλον του Δαρεῖον, ὃπο τοῦ δποίου ὅμως ἡναγκάσθη νὰ πάῃ δηλητήριον. — **οὐ δικαίως** διότι ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρταξ. καὶ ἀδελφὸς τοῦ "Αρσον" Βισθάνης εἶχε περισσότερα δικαιώματα ἐπὶ τοῦ Ηεροτικοῦ θρόνου ἢ ὁ Δαρεῖος. — **οὐκ ἐπιτήδειος** ἐχθρικός.

§ 7—9. **ῆκε** ἐγκλ. προστκ. — **ἐξ ἵσου** ἐπιστέλλω ὡς ἵσος πρὸς ἵσον στέλλω ἐπιστολήν, γράφω. — **εἴ τον δέη** ἂν ἔχῃς ἀνάγκην τινός.

### Κεφ. 25.

**ξυνέχομαι** ἐν τινι ἀπασχολοῦμαι μέ τι. — **τάλαντον** ποσὸν χρημάτων 6.000 ἀττικῶν δραχμῶν. — **ἄγομαι γυναικα** νυμφεύομαι. — **ἀπαγγέλλω** ἀνακοινώνω. — **ἐπὶ τούτοις καταλύω** τὸν πόλεμον μὲ τούτους τοὺς ὄρους τελειώνω τὸν πόλεμον. — **ἀγαπῶ** μένω εὐχαριστημένος. — **ξύμβασις** συνεννόησις. — **ἀπογιγνώσκω** ἐγκαταλείπω, ἀφήνω.

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

---

## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σελ.

1. Βίος Ἀρριανοῦ . . . . .	7
2. Ἀρριανοῦ Ἀνάβασις Ἀλεξάνδρου . . . . .	7

## ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Α'. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Πελοποννήσῳ (Κεφ. 1) . . . . .	9
Β'. Διάβασις τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν (Κεφ. 11—12) . . . . .	9
Γ'. Ἡ παρὰ τὸν Γρανικὸν ποταμὸν μάχη (Κεφ. 13—16) . . . . .	12
Περὶληψις τῶν κεφ. 17—29 . . . . .	18

## ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Α'. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐν Γορδίῳ (Κεφ. 3) . . . . .	19
Περὶληψις τῶν § 1—6 τοῦ κεφ. 4 . . . . .	20
Β'. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ ἴατρός του Φίλιππος (Κεφ. 4) . . . . .	21
Περὶληψις τῶν κεφ. 5, 6 καὶ 7 (§ 1—2) . . . . .	22
Γ'. Προσλαλία τοῦ Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς στρατιγοὺς πρὸ τῆς ἐν Ισσῷ μάχης (Κεφ. 7) . . . . .	22
Περὶληψις τοῦ Κεφ. 10, 11 καὶ 12 (§ 2) . . . . .	24
Δ'. Διαγωγὴ τῶν Ἀλεξάνδρου πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Δα- ρείου (Κεφ. 12). . . . .	25
Περὶληψις τοῦ κεφ. 13. . . . .	26
Ε'. Ἐπιστολαὶ Δαρείου καὶ Ἀλεξάνδρου (Κεφ. 14). . . . .	27
Περὶληψις τῶν κεφ. 15—24. Ψηφιοποιηθῆκε από τὸ Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής	28

ΣΤ'. Ἀπόκρισις τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὸν Δαρεῖον ἀποστείλαντα πρὸς αὐτὸν προτάσεις περὶ εἰρήνης (Κεφ. 25)	Σελ. 28
Περίληψις τῶν κεφ. 26—27	29
<b>Περίωντες τῶν θοιπόνων βιβλίων (3—7)</b>	<b>29</b>
<b>Συμειώσεις</b>	<b>37</b>
 ΕΙΚΟΝΕΣ	
1. Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας.	3
2. Ὁ Ἑλλήσποντος καὶ τὰ πέριξ	11
Συνοπτικὸς πίναξ τῶν στρατειῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου	· · · · ·

---

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΗΜΑΣ

ΣΤΡΑΤΕΙΩΝ του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Κλίματος 1: 3,000,000

Χάρτης περιγραφή  
— Διάδρομος των στρατειών του Αλεξανδρού  
— Διάδρομος των στρατειών του Αλεξανδρού



Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



# ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

Ἐν Αθήναις τῇ 27 Ἰουλίου 1931

ΠΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἄριθ. πρωτ. 34942

Πρόδειγμα

τὸν ἐκδοτικὸν Οἰκον Ιωάννου Δ. Κολλάρου καὶ Σιασ

Ἄγακονοῦμεν ὅμην ὅτι δι' ἡμετέρας ταυταρίμημον πράξεως ἐκδοθείσης τὴν 10 Ἰουλίου ἐ. ἔ. καὶ δημοσιευθείσης τὴν 16ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 89 φύλλον τοῦ τ. Β' τῆς Ἔφημερού τῆς Κυβερνήσεως ἐνεργήμη συμφώνως πρὸς τὸν νόμον 3438 τὸ ὑφ' ὑμῶν ὑποβληθὲν πρὸς κρίσιν βιβλίον τοῦ κ. Κυρ. Κοσμᾶ ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐπιλογαὶ ἐκ τῆς Ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ τῶν νεκρικῶν διαλόγων τοῦ Δονικανοῦ διὰ τὸν μαθητὰς τῶν γυμνασίων καὶ τῶν δύο κατωτέρων τάξεων τῶν ἡμιγυμνασίων, διὰ μίαν πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τὸ σχολικὸν ἔτος 1931—1932 ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν ληφθοῦν ὑπ' ὅφει καὶ ἐκτέλεσθοῦν αἱ τροποποιήσεις αἱ δύοιαι ὑπεδείχθησαν ὑπὸ τῆς οἰκείας ἐπιφορῆς διὰ τῆς αἰτιολογικῆς τῆς ἐκδήσεως.

Ο. Υπουργός  
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

“Ἄρθρον δον τοῦ Π. Διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατύπησεως τῶν ἐγκεκριμένων  
διδακτικῶν βιβλίων».

Τὸ διδακτικὰ βιβλία τὰ πολούμενα μαργάνιον τόπου τῆς ἐκδόσεος τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀγωτέρᾳ κατὰ 15°, τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσῃς ἀνευ βιβλιοδήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς διατάνης συστενῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὃτιον ἐτὶ τοῦ ἐργοτοποίησθαι πέσονται τοῦ ἔξωφύλλου ἢ τῆς τελευταῖς σειρῖδος τοιούτου επεισοδίου τοῦ λόρου οὐδεμικῆς